

Svećenička osobnost mora biti za druge i bistar znak i put. To je prvi uvjet naše pastirske službe. Ljudi, od kojih smo izabrani i za čiju korist smo postavljeni posebno žele u nama vidjeti taj znak i taj put, i oni imaju na to pravo. Može nam katkada izgledati da oni to ne žele, ili čak da žele da u svemu budemo 'kao oni'. Što više može se dogoditi da izgleda da oni to od nas i traže. I baš tada nam je potreban duboki 'osjećaj vjere — sensus fidei' i 'dar razlikovanja'. Zbilja je lako dati se voditi prema privrednim stvarima, i postati žrtvama jedne temeljne obmane. Oni koji traže laicizaciju svećeničkog života i koji plješću njegovim različitim pojavama, sigurno će nas napustiti kad podlegnemo napasti. Onda ćemo prestati biti potrebni i omiljeni. Naše vrijeme je karakteristično po različitim oblicima 'manipulacije' i 'iskorištavanja' čovjeka, ali mi ne smijemo popustiti ni jednom od njih. Konačno, jedino će se ljudima pokazati uvijek potrebnim onaj svećenik, koji je svjestan potpunog smisla svoga svećeništva. Svećenik koji duboko vjeruje, koji ispovijeda odlučno svoju vjeru, koji žarko moli, koji poučava s dubokim uvjerenjem, koji služi, koji ostvaruje u svojem životu program Blaženstva, koji zna nesebično ljubiti, koji je bliz svima, a posebno najpotrebnijima. Naša pastirska djelatnost zahtijeva da budemo blizi ljudima i njihovim problemima, kako njihovim osobnim i obiteljskim, tako i njihovim društvenim problemima, ali ona zahtijeva i to da budemo svim tim problemima bliži 'kao svećenici'. Jedino tako usred svih tih problema ostajemo ono što jesmo.

Papa Ivan Pavao II

BAČKO KLASJE

VJERSKO-INFORMATIVNI LIST

CRKVA U SLUŽBI NARODA

Dokle i sveopća Crkva i Crkva u našem narodu sva zanesena promatranjem Franjine karizme u Crkvi, u povodu osamstote obljetnice njegova rođenja; ona se spontano vraća u duboku povijest, u ovom slučaju u povijest jedne karizme koja već osamsto godina na svoj način oživljava Crkvu. Svaka karizma kao što joj i samo ime kaže, je uvijek poseban dar Crkvi onoga vremena u kojoj se pojavljuje, ali ne prestaje to biti ni tokom stoljeća, sve do onoga časa, kada se njezini sljedbenici otuđe od onoga ideala kojega je navještao i svjedočio njezin utemeljitelj. I tako dok promatramo povijest jedne karizme u Crkvi spontano nam se nameće pitanje, koliko sam ja, svaki pojedini od nas, pravi autentični kršćanin i koliko svjedočim; kao mladić, majka, redovnik, svećenik? Nisam li svojim životom postao protusvjedočanstvo kršćanskom pozivu?

Kada se čovjek sjeti Franjine duše i vatre kojom su gorila srca njegovih prvih sljedbenika; što je Franju toliko vuklo u zemlje nezabožacke ili u zemlje gdje je Kristova misao bila zamagljena krivim tumačenjima ili u zemlje gdje su vladali protivnici Kristova kraljevstva? Zašto su njegovi oduševljeni sinovi poletjetli u našu Bosnu, u to vrijeme razdiranu bogumilstvom, u naše siromašne dalmatinske krajeve? Što im je davalo snage da su se neslomivom upornošću za turskog vakt vraćali opet i opet na zgarišta katoličkih crkava, samostana i župa? Da su odoljevali tolikom nasilju, progonu i tako vedro išli često puta i u mučeničku smrt? Nije li udivljenja vrijedna činjenica da su se zajedno sa svojim vjernicima raselili po cijeloj Srednjoj Evropi; od Trenčina preko Budima, Temišvara i Plovidi i usput postali navjestitelji Evanđelja narodima koje su tamo nalazili, sačuvavši svoj vlastiti narodni identitet i ne namećući svoj drugima? Da su tako znalački uvijek znali naći načina kako u jednoj određenoj potrebi ili nevolji naroda, treba konkretno doskočiti. Kad je za dobrobit naroda trebalo žrtvovati samostan onda je on postajao školom ili bolnicom, kako to svjedoči povijest našeg bačkog samostana. Kad je narodni identitet bio u opasnosti, onda su se istinski franjevački karizmatici laćali pera i knjige. I tako bi smo mogli dalje nabrajati. Ali rekoh, to je samo povijest jedne duhovnosti u Katoličkoj Crkvi.

Sve je to dovoljan izazov za sve nas u Crkvi. Dovoljan material za ispit naše savjesti. Znamo Franjine istinske sljedbenike nadahnjivao njegov žar ili bolje Kristov žar koji se je rasplamsao u njegovoj duši. Svaki pojedini od nas primio je potrebite milosti, kako bi mogao svjedočiti svoju vjeru i ljubav u konkretnom služenju Crkvi u narodu iz kojega je sam potekao. Ima li u meni potrebite otvorenosti da se suočim sa smjerovima i tokovima kojima plovi Crkva, ova moja domaća? Poduzimam li sve što je u mojoj moći da pomognem sve ono dobro i pozitivno što u njoj raste, a ponegdje i buja? Da li imam oka vidjeti stijenjak koji još tinja i nije ugasnuo? Znađem li se oprijeti zlu koje nadire ili ga svojom nezdravom tolerantnošću pomazem da se širi i raste? Papa nam u tome treba biti živi putokaz i primjer. Franjina proslava će samo tada imati svoj smisao, ako postane živi poticaj da se stavimo u službu Crkvi to jest Božjem narodu.

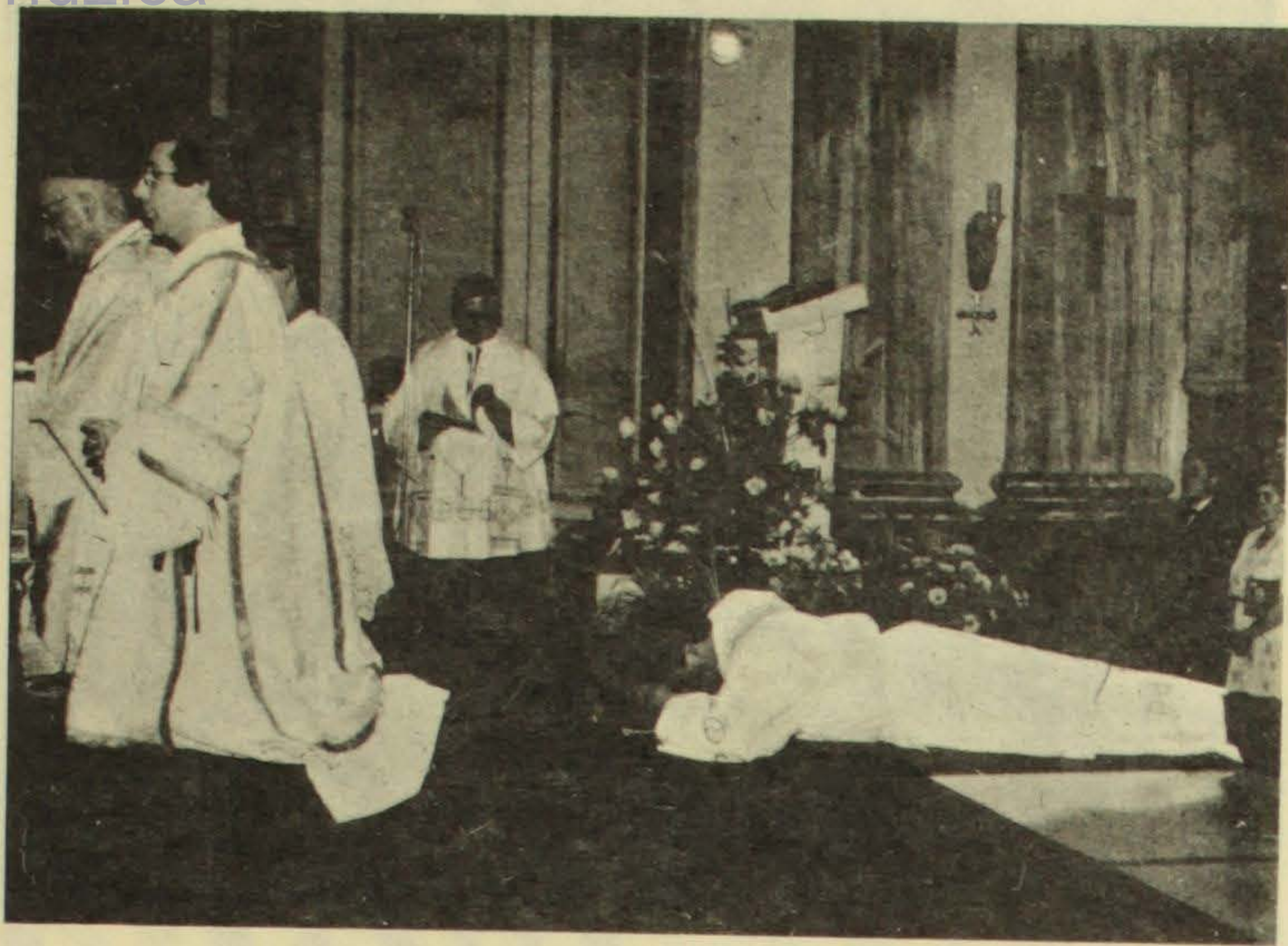

ČUDOTVORNA GOSPA

Poljski katolici ove 1982. godine slave 600. godišnjicu Crne Gospe u Čenstohovi. Oni žele, da na glavno slavlje dođe sam sveti Otac Ivan Pavao II, da bi pred njim posvjedočili svoju vjeru i ljubav Gospi, koju nazivaju Kraljicom Poljske. Bio sam u Čenstohovi, vidio i molio se pred Gospinim likom. Već na prvi pogled vidio sam sličnost Gospe u Čenstohovi i naše Crne Gospe u franjevačkoj crkvi u Subotici. Isti Gospin lik sa Djetetom Isusom, ista crna podloga, čak i ožiljak na desnom Gospinom obrazu. Samostanska kronika u popisu slika izričito govori da je naša Crna Gospa u Subotici faksimil Čenstohovske Gospe. Vjerojatno je izrađen pred više od 300 godina, u Veneciji, i nju u Bačku su donijeli Bunjevci prigodom seobe.

Naši Franjevci, pod čijim vodstvom su Bunjevci i doselili u Bačku, ostavili su u amanet štovanje Crne Gospe. Najrječitiji dokaz toga štovanja u prošlosti i sadašnjosti je mnoštvo zavjetnih darova i bezbrojna čudesna uslišanja. Svaki zavjetni dar, svaka mramorna ploča govori o jednom uslišanju. I to bi nam posvjedočili mnogo dobri franjevci, kao i hiljade pobožnih Marijinih štovatelja koji su kroz više od 300 godina prodefilirali ispred lika Crne Gospe. Mnogi su se zemaljski životi ugasili, ali crveni žižak pred Crnom Gospom još uvijek svjetluca i govori o bezbrojnim rasvjetljenjima uma, srca onih žalosnih i potištenih, koji su tu molili i danas se tako rado mole pred Gospom u sjeni njezina oltara.

A.G.

Još pravo nisu ni završile svečanosti tolikih mladih Misa diljem domovinske Crkve i one opće. Eter je još pun valova koje nose poruke izgovorene na tolikim redjenjima i mladim Misama, o životnom poslanju svećenika. A i inače mnogo se je raspravljalo u ova pokonciljska vremena o slici svećenika u ove naše dane. Kao i uvijek rasprave su išle od stanovišta da u slici i životu suvremenog svećenika ne treba ništa mijenjati, jer da su to stoljeća potvrdila do onih koji misle da bi svećeništvo naših dana trebalo radikalno mijenjati, jer da je veliki nanos stoljeća koji treba skinuti sa izvorne evanđeoske slike svećeništva. Zato bih se poslužio mislima jednog ovogodišnjeg međunarodnog kongresa na temu suvremenog svećeništva, osobito mislima koje je Papa izrekao učesnicima toga kongresa.

ČOVJEK DIJALOGA

Sigurno je da lik svećenika u svim vremenima mora ostati onakav kakovoga je Krist zamislio. Što nikako ne isključuje da u tom liku budu u određeni čas naglašene neke karakteristike, koje zahtijevaju prilike; moralne, kulturne, društvene, političke, religiozne, kao i one koje Božji narod očekuje u jednom određenom vremenu i prostoru, ali sve te glasove tumači kao znake vremena, Crkva — Majka i Učiteljica. Ako u cjelini pogledamo nakane Crkve na II. Vatikanском koncilu, onda je sigurno da jedno od načelnih usmjerenja Crkve je njezino otvaranje prema vlastitim vjernicima, prema drugim kršćanima različitih kršćanskih zajednica, prema velikim religijama i prema svim ljudima dobre volje. I zato riječ „dijalog“ postaje oživotvorenje ovoga otvaranja a za svakog vjernog sina Crkve, a osobito svećenika to postaje zakon. Ne može danas biti svećenik koji istinski ljubi Crkvu, a da ne bude čovjek dijaloga. Da bi mogao postati čovjek dijaloga mora najprije postati čovjek dijaloga sa Isusom jedinim i vječnim Svećenikom. Svećenik mora biti u dijalogu ljubavi sa Papom, koji je „slatki Krist na zemlji“ i temelj jedinstva Crkve, biti po potpunoj poslušnosti, u jedinstvu s njime, znači raditi najviše za jedinstvo u Crkvi. Iskreno ljubeći svoga biskupa i stavljajući mu se na raspolaganje u poslušnosti, kao Isus Ocu svome, svećenik će bolje razumjeti kako bolje ispunjati svoje poslanje u biskupiji. Sa svećenicima se uspostavlja dijalog, darujući svoja iskustva vjere u dubini srca, ali i materijalna sredstva, koliko je to moguće, i to osobito sa onima koji su u krizama ili su u bilo kakovim poteškoćama. Sa vjernicima se taj dijalog ostvaruje time da im svećenik nastoji služiti koliko je to više moguće. Biti svima sve, poput apostola Pavla. Napose se mora ostvariti u djelotvornoj ljubavi po kojoj se najbolje naviješta svijetu vesela vijest Evanđelja, jer življena ljubav ne ostavlja nikoga hladnim i nezainteresiranim. Otvaranje Crkve prema drugoj kršćanskoj braći stavlja pred svećenike zadatak da se što bolje približe u dijalogu ljubavi službenicima i pastirima drugih kršćanskih tradicija. Dijalog sa velikim religijama svijeta, znači otvoriti se u ljubavi prema njihovoj kulturi, vjekomnim tradicijama učinivši da se iz toga ozračja rodi mogućnost evangeliziranja, no opet životom a ne riječima. I konačno svećenik mora stupiti u dijalog sa svim ljudima ovoga svijeta, sa ateistima, materijalistima, silnicima, drogiranim, ubicama, razbojnicima...

SVEĆENIK, KAKO DA SLUŽI?

ALI KAKO TO OSTVARITI?

Gdje naći poticaja i još više gdje naći snage da se ovaj mnogostruki dijalog ostvari? Na taj upit Papa Ivan Pavao II daje slijedeći odgovor: „U vrhuncu Kristove patnje, što je istovremeno vrhunac njegove ljubavi. Tu ćemo otkriti najdublji motiv i neprevarljivi poticaj, da čitavim svojim srcem sudjelujemo u patnjama Krista raspeta i napuštena, da živeći u takovom jedinstvu s njim, naša osobna nastojanja i napose zadaci svoga služenja, postat će izrazi ljubavi prema Bogu i prema braći.” Jer u Kristu na križu, osobito u kriku njegove napuštenosti, otvoren je sveopći dijalog između Boga i ljudi. Upravo po tom poništenju vanjskom i unutrašnjem On se realizira kao posrednik između Boga i ljudi; tu je On svećenik i žrtva za čitavi ljudski rod. Ova istina i stvarnost naše vjere mora prožeti sva spomenuta područja svećeničkova života i apostolata. Samo svijest da je Krist trpio i umro za te velike ideale može biti nadahnuće svećeniku da se za njih zauzme svim svojim silama. Istovremeno imajući pred sobom svog velikog i jedinog svećenika Isusa koji se žrtvuje i umire za svaku pojedinu dušu, iz tog zanoša, svećenik crpi potrebitu snagu. Tako njegov život postaje živo svjedočenje ljubavi prema Bogu i prema čovjeku. Samo tako se može biti poslušan, tako se može ljubiti braću koja su na rubu, približiti se predstavnicima velikih religija, ljubiti teroristu ili drogiranog!

JEDINI MODEL

Od onoga časa kada je Ivan apostol (svećenik!) „uzeo Mariju k sebi” (Iv 19,26) uzeo je u svoju kuću i time izvršio riječi Isusove oporuke: „Evo ti majke”, od tada je Marija model kako se Kristova poruka živi. Od onog prvog prihvatanja Božjeg zova prigodom navještenja pa sve do supatnje pod križem. U tolikom broju svetopisamskih navoda ona postaje model za svakog kršćanina a osobito svećenika. Da li je divnija kad sa spremnošću prihvaća Božji nacrt, makar ga ne razumije, ili onda kada o riječi koju je čula razmišlja dan i noć u svom srcu. Ili onda kada se u tišini pokorava čudesnim Božjim zahvatima npr bijeg u Egipat, ili pak kada stoji pod križem i svjesno gubi u svom Sinu i svoga Boga. Koliko je Marija kao model utjecala na formiranje Ivanovog svećeničkog lika o tome govore Ivanovi spisi od Evanđelja do Otkrivenja. Tko je Ivana uveo u tajne utjelovljenja Riječi, ako ne Ona koja je to u sebi proživjela! Tko je Ivanu dao vidjeti budućnost Crkve, njezine borbe i pobjede iz Otkrivenja, ako ne Ona koja je savršeni uzor Crkve. I tako kroz povijest Crkve. Svi svećenici koji su gradili Crkvu uvijek su imali Mariju pred sobom, kao svoj ideal i model. Ni jedan svećenik koji hoće učiniti nešto veliko za Crkvu ne može učiniti, ako ne bude imao Mariju u svojoj kući.

Biskup blagosivlja samostan

„Vraćanje na izvore” česta je tema a u koncilskim dokumentima i u potkoncilskim gibanjima među redovništvom.

Ono u prvom redu znači povratak na karizmu Osnivača i na prvotni žar članova. Da se obnovi ta revnost i podrži vjernost njihovoj prvoj ljubavi, slave se godišnjice rođenja i smrti Utemeljitelja, priređuju se proslave prigodom manjih i većih jubileja nastanka pojedine grane Reda.

Vraćanja na izvore vodi nas i na mjesta u kojima su Osnivači redova živjeli i gdje je nikla pojedina redovnička obitelj. Zato sv. Otav Ivan Pavao II u jednom susretu s višim redovničkim poglavaricama izričito kaže:

„Uvijek biste morale ostati vjerne mjestu vašeg rađanja, tamo gdje je prviput zasnilo svjetlo nove zajednice.”

Takva sjećanja na početke i na rast redovničkih zajednica neminovno nas uvode također u povijesna zbivanja Crkve i svijeta. Ona su služila kao okvir u koji je ugrađen dotični Institut s pojedinim osobnostima i krajevnim prilikama.

U Bačkom Klasju broj 18. od 11. 4. 1982. imali smo prilike zagledati se malo u taj okvir Kongregacije redovnica „Notre Dame” čije članice po čitavom svijetu „žive za druge” na svoj vlastiti način. Zavirili smo tamo u njihovo porijeklo iz Francuske, vidjeli smo kako su se raširile po drugim zemljama, kada su na svom putu stigle u grad Suboticu i kakva je sudbina zadesila taj stoljetni samostan.

OTVORENJE KUĆE

Što tada još nismo mogli doreći, zbilo se pred našim očima na Blagovijest 25. ožujka 1982. kad je blagoslovljena jednokatnica što dominira na „Bursaćevoj gredi”. Ona će biti zamjena za veliki samostan „Naše Gospe” na bivšem Zrinjskom trgu nekada okruženom prekrasnim parkovima, snabdjeven s mnogo „ćelija”, prostranih dvorana i širokih hodnika, a nadasve lijepom kapelom.

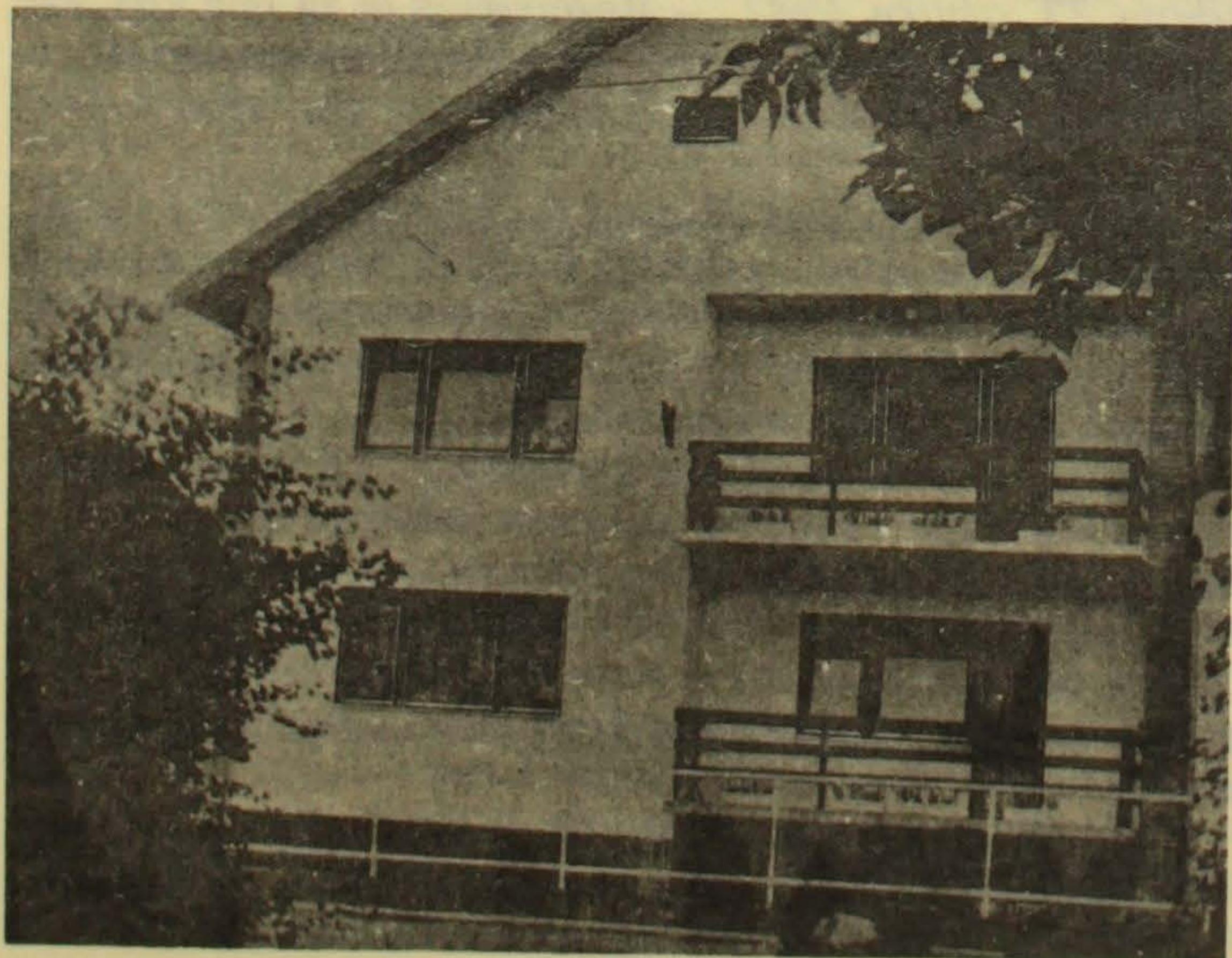
Saznali smo u BK da ta velika zgrada više nije tako atraktivna za vjernike grada jer tamo više nema njihovih časniha sestara. Pa i njegova veličina danas iščežava među visokim novogradnjama i neboderima koji ga okružuju.

Da, sestre su jednoga dana morale napustiti svoj samostan. Izišle su s velikom tugom ali svečano u maloj povorci predvođene velikim KRIŽEM. S njima su se tada zaputile prema — još onda nepoznatom — vlastitom domu. Dugo je trajalo to njihovo putovanje kroz pustinju neizvjesnosti, sve do onoga dana kad je Isus ponovno sišao na oltar pod prilikama Kruha da se nastani u kapeli njihova novosagrađenog samostana na području župe Isusova Uskrnuća.

Mali oltar i Euharistikon načinjen je od dijelova brižno čuvanog velikog oltara iz kapele bivše Matice „Družbe bačkih siromašnih ss. učiteljica od Naše Gospe”. Na slobodnim zidovima su montirani reljefi Navještenja i Posljednje veče-

PROSLAVILI SMO POVRATAK

Novi samostan

Recital u čast sestrama

re prema zamisli dobro nam poznate umjetnice Lozike Ulman.

Odavno već znamo da je i ova naša grana Gospina Stabla uslijed ratnih nedaća (1941.) morala napustiti svoju Maticu u Subotici i usidriti se u Zagrebu. Tako je bilo i s mnogim drugim redovničkim zajednicama po svijetu i kod nas. Gravitirale su one prema središtu vjerskog života Katoličke Crkve opće ili krajevine; ali svaka od njih teško zaboravlja svoj prvotni zavičaj u kojem je odnijehana njihova mlada zajednica. Pogotovo tu nostalgiju poznaju starije redovnice.

OKUPLJANJE ZAJEDNICE

Toga, dakle, lijepog proljetnog dana dok je sunce slobodno plovilo azurnim nebom, Presveta Djevica je okupljala te svoje kćeri s raznih strana naše domovine i one izvan njezinih granica. Mnoge od njih tu su rođene, druge su tu provele svoju formaciju i redovničku mladost, ili su u ovom Marijanskom gradu djelovale prema svom redovničkom i učiteljskom pozivu.

Svima su danas prvi koraci bili upravljani prema gradskoj četvrti u kojoj je taj njihov novi samostan smješten među niskim ali ukusno obnovljenim kućama u kojima borave ljudi dobra srca i pitome ćudi. Ovi mještani tako su se suživilili sa sestrama koje već dugi niz godina zalaze među njih, a kroz 12 godina i stanuju tu. Čovjek dobiva dojam kao da su sestre postale članice gotovo svake od ovih vjerničkih obitelji.

Tko nije bio upoznat s događajem ovoga dana, mogao bi se pitati: Otkuda i zašto danas po našem gradu hodaju tolike jednake „časne sestre”? Odgovorit ćemo im jednostavno: One su došle proslaviti POVRATAK.

Vratio se Isus u isto svetohranište u kojem je prije toliko i toliko godina privlačio djevičanska srca svojih zaručnica, da im sada u njihovoj poodmakloj dobi bude utjeha i snaga.

Vratila se tako i mogućnost zajedničkog života redovnica koje će svoj „najbolji” – molitveni dio nesmetano provoditi do nogu Božanskog Zaručnika u Otajstvu Euharistije.

Vratila se konačno u svoju „obećanu zemlju” najstarija i već dugo bolesna sestra Amadeja u svojim kolicima s drugim starijim i boležljivim sestrama. K njima su se pridružile i naše mlađe sestre koje se u „životu za druge” daju na terenu ove župe. Ta mala zajednica od šest sestara s ljubavlju očekuje i svaku drugu koju im u budućnosti poglavari budu dodijelili.

To je, eto, naš davno čekani mnogostruki povratak.

PROGRAM PROSLAVE

Svečanost otvaranja nove redovničke kuće tekla je prema dobro smišljenom planu. Odvijala se kroz pet radosnih dana. Sestre žele tolikima odati priznanje i reći hvalu, da se ne bi moglo ni vremenski ni prostorno zbiti sve u jedan dan.

Zato su se poglavari dosjetili da se ovi susreti srca rasporede prema odnosima i kategorijama.

Srijeda 24. ožujka 1982. — Bili su počašćeni svečanom večerom predstavnici naših vlasti i izvađači radova. Njihovo raspoloženje u novo uređenim prostorijama za blagovanje, u kojima se su dugo zadržali, očito je znak da su radosni što konačno mogu službeno predati zgradu Č. Majci M. Consolati i Č. Ekonomu M. Beati za potrebe njihovih sestara.

Hvala svima i svakom napose za ono što su učinili da dođe do ovog ostvarenja.

Četvrtak 25. ožujka 1982. — To je onaj radosni dan centralnog slavlja. Poslijepodne oko 4 sata sabralo se 40—tak redovnica ove Družbe. Bile su zastupane sve njezine zajednice.

Blagoslov kapele i cijele kuće obavio je po novom dirljivom obredniku sam Preuzv. G. Matija Zvekanović i održao lijepu spontanu propovijed. Među ostalim, naglasio je da očekuje da će ova kuća biti „dom molitve” za potrebe Crkve na ovom terenu i za potrebe čitavog svijeta.

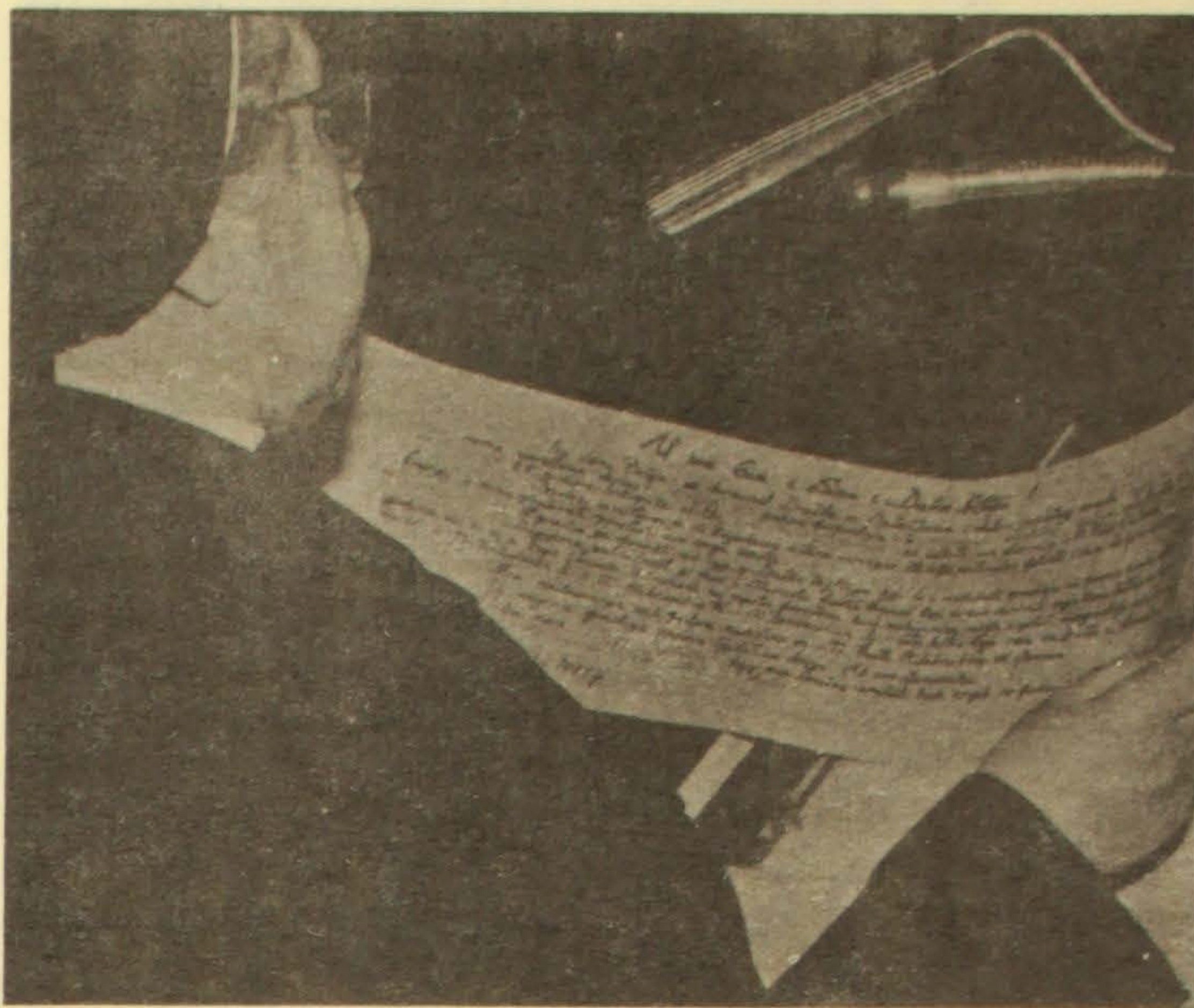
Svi smo u srcu podržali tu želju i poruku svoga Nadpastira.

Uz Oca Biskupa prvu Misu u ovoj kapeli koncelebrirao je mjesni župnik g. Bela Stantić. Obadvojica u novoj albi i novoj boromejki koje su dar sestara iz Liegea i gđe Marije iz Z.

Prisustvovali su još desetak svećenika i predstavnice redovnica koje djeluju u Subotici: Sestre „Notre Dame” s Bačkog područja, sestre Kćeri Milosrđa i sestre Dominikanke, te predstavnici odbornika župe Isusova Uskrsnuća.

Iza susreta s Bogom Živim u Euharistijskoj Žrtvi i s Presvetom Djevicom u Otajstvu Utjelovljenja, prisutni su sišli u dvoranu, gdje su ih čekali puni stolovi s izvanrednim finisama za zakusku. Kod ovih AGAPA stvorilo se takvo raspoloženje u kojemu nije bilo kraja pjesmi i iskrenom razgovoru sve do 9 sati.

Časna majka prinosi dar

Tekst Bule

Svim sudionicima ove večeri zahvaljujemo na zajedništvu i na poklonima!

Petak 26. ožujka 1982. — Prije pedeset i jednu godinu, pri formiranju i sređivanju Družbe, počela su u ovome gradu zasjedanja novostvorene Uprave. Prve tri godine na čelu Družbe je bio takozvani „Upravni Odbor” od 6 članica s predsjedanjem Č. s. M. Roze Kopunović. Godine 1934. ona je imenovana iz Rima za Vrhovnu Glavaricu Družbe i izabrane su još 4 vrhovne savjetnice, te vrhovna tajnica i vrh. ekonom.

Na uspomenu tih početaka Družbe u Subotici peta po redu Č. Majka M. Consolata Rajković organizirala je danas SUSRET svih kućnih poglavarica sadašnje Družbe (ima ih 15!) s Vrhovnim Poglavarstvom. Taj skup se je održao u ovom novostvorenom gnijezdu Družbe. Lijepa simbolika!

Kod ovakvih sastanaka, koji se održavaju jednom godišnje, zajednički se sagledavaju problemi materijalne egzistencije, redovničke discipline, potrebe obnove molitvenog života i apostolskog zalaganja. I time se želi potaknuti duhovni rast zajednica i pojedinih članica. Znamo da je milost ona koja čini da duše rastu u vjeri i ljubavi. Zato je i ovo zasjedanje završilo navečer oko 6 sati sv. Misom u kape li Gospina Navještenja. Ta Ona je posrednica svih milosti!

Ovu službu obavio je također g. Župnik uz lijepo pjevanje sestarskog zbora. U kratkoj homilji i on je istaknuo nadu da će ovo biti kuća molitve za sestre i za ovu župu.

Materijala je puno, pa je sjednica trajala cijeli dan. No iza ručka se načinio mali predah. Sve poglavarice su otišle na groblje u posjet prvoj Č. Majci i ostalim članicama Družbe što u tijesnoj grobnici čekaju glas posljednje trube i poziv na savršeni život s Bogom.

Subota 27. ožujka 1982. — Rezervirana je za one koji napose dijele s nama radost nad ovim dostignućem Družbe u kojoj su tolike kćeri ovoga grada ostvarile svoj ideal redovničkog poziva.

Danas poslijepodne pozvani su roditelji, braća i sestre, rođaci i znanci sestara, prijatelji i susjedi. Svi su ovi s toliko zanimanja očekivali kada će se njihove sestre smjestiti u svom stanu da ne budu lutalice i stranci u ovom tako gostoljubivom kraju. I radosno su dočekali.

Danas, u predvečerje Gluhe nedjelje svi su oni ulazili u novu kuću tiho i s nekim pietetom začuđeni ljepotom i ukusom kojim je dotjerana unutrašnjost ove neožbukane novogradnje. Za stolom su ih sestre počastile slatkim kolačima i pićem uz topli razgovor o svemu što ih je zanimalo. Tako su se do večeri izmjenjivala ta draga bića i odlazili zadovoljni sa uzdahom: Bogu hvala!

Zahvaljujemo svim članovima obitelji naših sestara, dobrim susjedima i prijateljima za pažnju kojom su pratili ovaj naš rad i za darove koje su poklonili s toliko ljubavi!

„PAPA VAS OČINSKI VOLI”

Kao katolički list jedne mjesne Crkve da bi smo u konkretnom životu sačuvali osjećaj katoliciteta moramo slijediti smjerove Papi-
nih misli, želja, poticaja i akcija. Katolicitet nije samo priznavanje svih vjerskih istina predloženih od strane Crkvenog učiteljstva, nego katolicitet u praksi znači slijediti najnovije smjernice Crkve dane bilo preko Koncila ili redovitije preko papinske službe, koja misli Crkve i njezine nakane najbolje tumači. A da bi taj osjećaj imali u duši trebaju biti informirani, barem u glavnim crtama, o onom što Papa misli, čini i želi, kako bi ga mogli slijediti ne samo svojim molitvama i duhovno-žrtvenom podrškom, nego i nasljedovati to jest ono što Crkva želi da i mi sa spremnošću kojom to Papa čini i mi činimo.

Depolitizacija klera

Tko je pratio papine govore, osobito u Južnoj Americi, mogao je zapaziti, kako je Papa ne jednom upozoravao tamošnji kler, da se ne bi u svojim zalaganjima za materijalnu dobrobit svojih naroda zaletili daleko u politiku, da ne bi postali politički lideri, jer je jasno da svećeničko služenje nema ništa zajedničko sa politikom bilo koje boje. No sada je Papa povukao i drugi potez i svojim dokumentom: „Quidam episcopi” od ožujka ove godine jasno rekao, da isto tako neće dozvoliti ni jednoj vlasti ovoga svijeta da politizira kler u bilo kakove svoje političke svrhe, makar takova udruženja imala humana načela i ciljeve, jer i na ovom području vrijedi da svećeništvo i politika nemaju ništa zajedničko. U mnogim zemljama ova Papina izjava je bila od vjernika već odavno očekivana, ali radi toga od mnogih vlada i žestoko kritizirana. Jasna načela temelji su dugog prijateljstva i zdrave suradnje i zato ih je potrebno s vremena na vrijeme jasno i nedvosmisleno izreći. Naši su biskupi tu Papinu izjavu u potpunosti prihvatili, podržali i kane poduzeti konkretne korake da se ovaj dekret provede u život.

Hrvatski tjedan u Vatikanu

Mnogi slavenski narodi postaju već pomalo zavidni da Papa svako koliko pozdravlja skupine naših hodočasnika na hrvatskom jeziku. Tako je posljednji tjedan travnja ove godine primio nekoliko hrvatskih skupina. Prvu skupinu sljedbenika dr. Ivana Merza pozdravljajući hrvatski, pohvalio je njihovo nasljedovanje dr. Merza, jer je on silno ljubio Crkvu i u Papi „pod prilikama čovjeka vidio Boga i Gospodina svoga”. Još dan ranije u Matildinoj kapeli u Vatikanu služio je Ivan Pavao II. koncelebriranu Misu na hrvatskom jeziku sa splitskim nadbiskupom Franom Franićem, poglavarima sjemeništa i nekim svećenicima za bogoslove splitske visoke bogosloške škole i skupinu katoličkih intelektualaca koji su se priključili ovom hodočašću. U homiliji je poticao mlade da se zajedno sa svojim Pastirima stave u službu Isusa Krista, Crkvi i svom Narodu. U subotu 1. svibnja već u večernje sate primio je Papa veliku skupinu katoličkih Hrvata iz Bosne i Hercegovine na čelu sa sarajevskim nadbiskupom i metropolitom dr. Markom Jozinovićem i biskupima te crkvene pokrajine. U govoru koji je održao potakao je sve prisutne: „Žarko Vas molim da što više nastojte oko uzajamne sloge i ljubavi vjernika i klera, redovničkih i biskupijskih svećenika, klera i pastira.” Ako k tome dodamo susrete sa skupinom župskih pomoćnika, te svećenika i bogoslova koji su uzeli učešća na velikom svećeničkom kongresu koji se je tih dana održavao u Rimu, koje je Papa također pozdravio hrvatski, onda se taj tjedan uistinu može nazvati hrvatskim tjednom.

Veliki graditelj mira

Kao malo u kojem razdoblju Papa se je silno zauzeo za mir koji je ovog proljeća i ljeta toliko puta bio ugrožen kao malo kada do sada. Ne samo njegovi apeli i pozivi koje upućuje vjernicima i svim ljudima dobre volje, nego je ovoga puta poduzimao i sasvim konkretne korake i velike osobne rizike. U britansko argentinskom sukobu bio je inicijatorom Mise koju je služio zajedno sa prelatima

obiju naroda moleći i zaklinjući da stvar pokušaju riješiti mirnim putem a ne silom. Kada je isti sukob doveo u pitanje njegovo putovanje i ekumenske susrete u Engleskoj, pokazao je izvanrednu hrabrost i posvjedočio da je njegova misija daleko oznad svake politike. Otišao je u Englesku da nakon napornog puta utisne, u svoj ionako gusti program, trodnevno putovanje u Argentinu, da bi i njima zavjedočio svoju ljubav i na licu mjesta pozvao na mir kako je to učinio i u Engleskoj. A kad je buknuo sukob na Bliskom istoku odmah je reagirao i ponudio svoju suradnju da pomogne kako bi i u tom dijelu svijeta došlo do mira. Do danas ne prestaje sa pozivima da stvar pokušaju riješiti za zelenim stolom, a o diplomatskoj aktivnosti će jednom povijest pisati sjajne stranice o svjedočanstvu velikog srca Pape Poljaka.

Četiri Papina značajna putovanja

Od 12. svibnja do 15. lipnja ove godine Papa je napravio četiri veoma značajna puta izvan granica Italije i to: u Portugal, Englesku, Argentinu i međunarodnim organizacijama u Švicarskoj. Kolike tisuće kilometara, koliki susreti, koliki govori, koliki naponi; sve to govori o srcu koje je za svoje životno geslo uzelo one dvije divne riječi: „Totus Tuus” - „Sav Tvoj. Samo objektivna povijest moći će u pravom svjetlu vrednovati ova apostolska putovanja i svo dobro što će iz njih proizaći. Što će ova Papina posjeta Anglikanskoj Crkvi donijeti za razvoj ekumenizma u Engleskoj i drugdje po svijetu, to se sada može samo naslućivati. Ostavljajući po strani službene dokumente i izjave, koliko je značio onaj Papin plač kada je ulazio u kentenberijsku katedralu. Koliko Papa srcem i životom stoji iza svojih koraka i riječi. To oku znalčkom ne može pobjeći, a to daje i stvari ekumenizma sasvim novo lice.

Što znače susreti Pape sa portugalskim seljacima ili inteligencijom kojima je održao silne govore koji će ući u povijest toga naroda a vjerojatno i u povijest opće Crkve kao klasični tekstovi. Ali ono što nas u Papinim putovanjima i nastupima najviše zadivljuje jest njegova živa i praktična vjera. Njegova molitva na mjestu ukazanja u Fatimi rječitija je od bilo kakve snažne propovijedi, ili njegov postupak prema atentatoru, komu je oprostio čim je saznao njegove namjere. Tako Papina putovanja postaju nastavkom Djela apostolskih i divnih svjedočanstava zapisanih u njima.

To se je tako bjelodano vidjelo prigodom njegove posjete sjedištu međunarodnim organizacijama u Švicarskoj; Međunarodnoj organizaciji rada, Katoličkim međunarodnim organizacijama, Evropskom centru za nuklearna istraživanja te Međunarodnom Crkvenom križu, gdje temelj ljudske religioznosti postavlja na traženju pravde među ljudima. To su predmeti njegovih razgovora sa visokim državicima koji su ga pohodili u proteklom razdoblju; grčki predsjednik Karamanlis, generalni tajnik Ujedinjenih naroda Perez de Cuellar, njemački ministar vanjskih poslova H. D. Genscher, pa predsjednik SAD Ronald Reagan. No to nisu samo izjave nego život iza kojega stoji on sav. To se tako jasno vidi iz tolikih njegovih postupaka. Možda u borbi za pravo na samobitnost i na samoopredjeljenje vlastitoga naroda — poljskoga je to najljepše vidljivo. Sa kojom strpljivošću i odmjerenošću vodi nastojanja da u njegovu narodu dođe do pomirenja ali u punom poštivanju istinske volje i težnje toga naroda. Ne kompromis po svaku cijenu! Koliko se zauzima za istinska prava radnika, ali sve je to vođeno i nadahnu-
to njegovom osobnom živom vjerom, koja na poseban način dolazi do izražaja u trenucima kada se obzorje za pregovaračkim stolom smrkne. U tim trenucima on zna gdje je ono jedino mjesto gdje se Poljaci nikada nisu osjetili ostavljenima, a to je pred likom Jasnogorske Bogorodice i zato joj se on obraća, sa trga sv. Petra i sa tolikih točaka zemlje gdje se nađe, i ponavlja joj, tisuć put opetovani vapaj: „O Madono, Crna Madono, kako je lijepo Tvojim djetetom bit, o dozvoli Crna Madono, u Tvoje okrilje se skriti!” I tako on kao Petar naših dana utvrđuje svoju braću u živoj vjeri da će im i ovoga puta kao uvijek kroz njihovu dugu povijest pravo oslobođenje po Jasnogorskoj Madoni doći.

RODNI KRAJ SVOME SINU

Ove godine naš katolički kulturni radnik i pjesnik Ante Jakšić navršio je 70 godina života i 50 godina svog književnog stvaranja.

Književna večer o pjesništvu Ante Jakšića održana je u prostorijama Hrvatskog književnog društva sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu na sam pjesnikov rođendan 22. travnja. Glavna tačka ove priredbe bio je referat Juraja Lončarevića: „Nikada neću biti trava“.

27. travnja u dvorani KUD „Šokadija“ u Zagrebu održana je književna večer „Zagrebački šokački divani“ (broj 19) pod naslovom „Svatko na dnu sebe jednu sanju ima“. O našem jubilarcu govorili su književnici Boro Pavlović, Jakov Kopilović, Juraj Lončarević i Jakov Ivaštinović.

U nedjelju 9. svibnja proslavljen je ovaj jubilej u Jakšićevom rodnom mjestu, u Bačkom Bregu. Ovakav jubilej još nismo imali u Bačkoj, da nekom zaslužnom čovjeku odajemo zahvalnost, priznanje i ljubav još za njegova života. Što više, da sam svečar bude prisutan na tome slavlju. Svečanost je održana u mjesnoj crkvi. Prije podne u 10,30 sati je služena sv. misa zahvalnica. Misu je služio vlč. g. Lazar Krmpotić, nekadašnji Jakšićev učenik u subotičkoj gimnaziji, a koncelebrirali su Adam Kovačev, domaći sin, a sada župnik u Koški i mjesni župnik Ivan Sabadkai. Pod sv. misom pjevao je subotički katedralni zbor „Albe Vidaković“ pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić, i to misu subotičkog kompozitora Albe Vidakovića. Dekan Lazar Krmpotić održao je prigodnu homiliju i osvrnuo na svečarev lik i njegov životni put.

Istoga dana u četiri sata poslije podne, također u mjesnoj crkvi održano je književno popodne.

Program je započeo pozdravnim govorom mjesnog župnika. Zatim je nastupio katedralni zbor „Albe Vidaković“ iz Subotice pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić i otpjevao je kompoziciju Milana Asića na stihove Ante Evetovića Miroljuba: „I ne trebam i ne želim

u životu većeg dara
hrvatskog roda ja sam pjesnik.“

Na ovoj književnoj priredbi mladež iz Bačkog Monoštora recitirala je za ovu zgodu izabrane Jakšićeve pjesme. Voditelj programa bio je Marijan Đukić, kapelan iz Bačkog Monoštora.

Zamisao i cilj ove proslave je približiti poeziju i prozu A. Jakšića njegovim sumještanima kako bi i običan čovjek mogao u njegovim djelima upoznati ljepotu i važnost književnog djela, a preko toga doći do spoznaje sebe i konkretnih životnih problema, te u njima ne samo naći lijepi ugođaj, već i poticaj za dobro i na zdravi životni optimizam.

Kao prve dvije recitacije nakon pozdrava i pjevanja su bile „Kod kuće“ i „Majka“. Obadvije pjesme se odnose na dva središta ljudskog života: na rodni kraj i na majku.

Slijedilo je prvo predavanje Lazara Krmpotića: „Životni put i književni rad A. Jakšića“. U uvodu je opisao Jakšićevo rodno mjesto Bački Breg s topografskog staništa, a nastavlja i završava s bogatim biografskim i bibliografskim prikazom. Jakšićev prvi susret s poezijom počinje preko epskih narodnih pjesama pa do prve objavljene pje-

Pjesnik prati program

sme „Kišna pjesma“ u časopisu „Mladost“, 1930. godine. Njegov dug životni put u poeziji vodi nas do njegove zadnje zbirke pjesama „Molitve pod zvijezdama“ (Objavilo Hrvatsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, 1979. god.). Uz to imamo mnoštvo njegovih pjesama i pripovjeka koje su tiskane po tolikim našim časopisima i kalendarima između dva rata i poslije drugog svjetskog rata.

Papina čestitka

Iza referata su bile recitirane pjesme „Vinograd” i „Na rastanku”. Poslije toga zbor je otpjevao kompoziciju subotičkog kompozitora Milana Asića na stihove A. Jakšića „Blagoslovljena ova zemlja moja”.

„Jakšićeva ljubav prema rodnom kraju” bio je naslov drugom referatu koji je održao Ivan Sabadkai.

Može se reći da svi ljudi, jedni više, drugi manje, kroz čitav život nose svoj zavičaj u srcu. Sjećanje na djetinjstvo i mladost je jedan od glavnih pokretača Jakšićevog književnog stvaranja. Ta oznaka je prisutna u svim njegovim književnim vrstama: pjesmama, romanima i pripovjetkama.

Važno mjesto u djelima A. Jakšića zauzimaju Bačka, Bački Breg, rodna kuća, majka, otac, sestra, baka i djed. Veoma su slikovito orisani pejzaži bačke ravnice. Posebno se ističe opis samoga sela s njegovim stanovnicima, njihovim običajima, njihovim dobrim i lošim stranama.

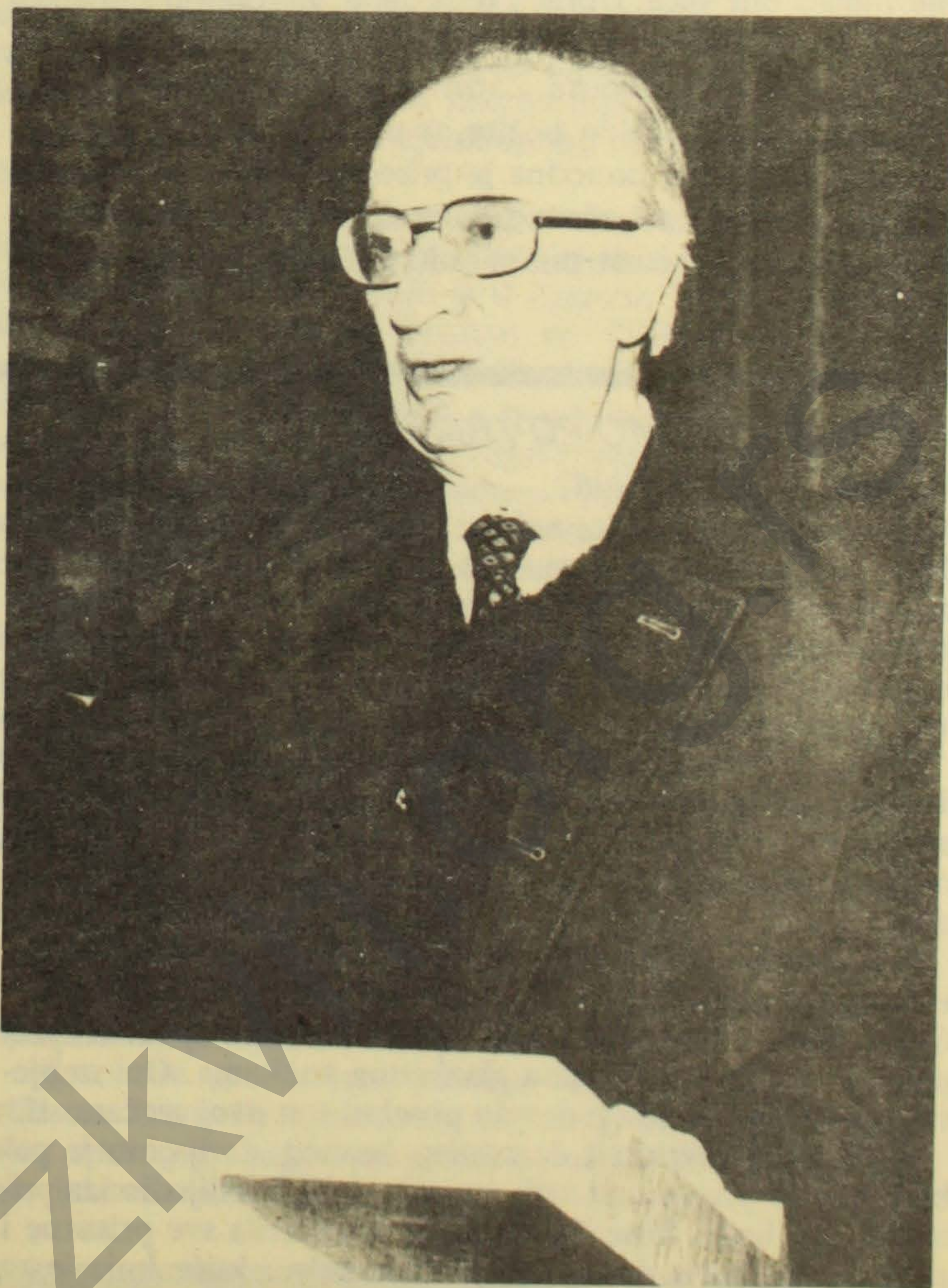
Zatim je mladež iz Bačkog Monoštora u živopisnim narodnim nošnjama recitirala pjesme „Crkva” i „Hvala Ti, Gospodine”, a poslije toga je otpjevana solo kompozicija Milana Asića na stihove A. Jakšića „Imam jednu dušu”.

Treći referat „Misaona poezija A. Jakšića” nažalost nije održan iz osobnih razloga predavača. Mjesto toga referata Željko Augustinov je pročitao odlomak Jakšićeve novele „Žetva u dolini”. Poslije odlomka recitirane su pjesme „Zvonik” i „Podne”, a zbor je izveo kompoziciju

M. Asića na stihove A. Jakšića „Gospodine, ti si dopustio da budem pjesnik, ljepotom si opteretio srce moje.”

Bela Benčik je napisao četvrti referat „A. Jakšić kao religiozni pjesnik”, a pročitao ga je Bela Stantić. U uvodu je postavljeno pitanje o religioznoj književnosti: da li ona može postojati kao takva? Odgovara potvrdno, „jer svaki motiv može biti obrađen na umjetnički način.” I kaže: „Od najranijih i prvih početaka hrvatske književnosti u njoj se javljaju religiozni motivi kao nadahnuće i predmet poezije”. Nabraja naše pjesnike koji su obrađivali religiozne motive kako u Hrvatskoj, tako i u Bačkoj između dva rata. U predavanju se govori uopće o poeziji A. Jakšića, zatim prelazi na njegovu religioznu poeziju i kaže: „Može se sa sigurnošću tvrditi da bi poezija A. Jakšića bila nepotpuna i krnja ako bi se iz nje isključile religiozne pjesme.” Posebno je obradio dvije zbirke Jakšićevih pjesama koje su izričito religiozne: „Pjesme o Sinu čovječjem” i „Molitve pod zvijezdama”. Iz zbirke „Pjesme o Sinu čovječjem” izdvaja i analizira tri pjesme: „Judin cjelov”, „Juda” i „Stabat Mater”. Iz zbirke „Molitve pod zvijezdama” na sličan način obrađuje pojedine pjesme i kaže: „Čitava ova zbirka lirskih pjesama A. Jakšića je niz molitava, koje se sve uklapaju u jednu veliku ljudsku molitvu pod zvijezdama. Ljudi pognutih ledja prolaze ovim zemnim putem i uzalud traže luku smirenja. Zato u zvjezdanoj noći neka se naše

Pjesnik zahvaljuje

oči dignu poslije zamornog rada zvijezdama i neka nas misli odvedu Onome koji će unijeti svjetlo u naše duše mučene sumnjom." Pri kraju svoga izlaganja osvrće se na veliku temu u ovoj zbirci „Misterij križa na Golgoti". Ovdje je značajan sonet „U sjeni križa" i četiri soneta pod zajedničkim naslovom „U vijeku tjeskobe". Otajstvo križa oduvijek je privlačilo ne samo mistike, već i umjetnike. „Mnogi umjetnici su križ i raspeće uzimali za motive u svojim djelima, napose u poeziji. Tako i naš slavljениk A. Jakšić stoji zadivljen u tim sonetima pred najvećim misterijem u povijesti ljudskog roda."

Nakon ovog zadnjeg referata uručen je svečaru A. Jakšiću blagoslov sv. Oca pape Ivana Pavla II za ovaj jubilej kao katoličkom kulturnom radniku. Zatim je voditelj programa pročitao čestitke povodom ovog jubileja i to subotičkog biskupa Matije Zvekanovića, đakovačkog biskupa Ćirila Kosa, te čestitku „Glasa Koncila" i ostalih časopisa čiji je bio suradnik, a zatim čestitke prijatelja i znanaca.

Iza toga govorio je jubilarac A. Jakšić i sa par riječi je zahvalio svim izvođačima programa i svim prisutnim. Poslije recitacija „Pred pjesnikovim spomenikom" i „Šokica" zbor je otpjevao kompoziciju Milana Asića na Jakšićeve stihove „Blago onom koji je cijela života dijete".

Na kraju priredbe otpjevana je arija iz opere Nabucco - zbor Židova. Dok se publika razilazila, zbor je pjevao pjesmu Dragutina Domjanića „Hvala" („za svaku dobru reč").

Može se reći da je čitava svečanost postigla svoj cilj. U crkvi je svijeta bilo iznad očekivanja ne samo iz Bačkog Brega, nego i iz ostalih krajeva Bačke. Žao mi je što slavlje nije moglo biti veće. Upravo toga dana, vjerojatno slučajno, sva školska djeca i velik dio omladine iznenadno je otišla na izlet sa devet autobusa. Zatim se baš dogodilo da je istog dana bila i vježba civilne zaštite, te utovar stoke.

Ovo književno popodne je priredba kakvih u skromnoj i mirnoj povijesti zabačenog Bačkog Brega nije nikada bilo, a narod u svom mukotrpnom radu je željan ljepote i duhovne hrane.

Ivan Sabadkai

PROSLAVILI SMO POVRATAK

Nedjelja 28. ožujka 1982. — ...Iako je gluha nedjelja, naša župa smije dati oduška radosti što je među nama ostvaren drevni san: otvoren je samostan na domak naše crkve. Zato naši vjernici žele dati priznanje svojim čč. sestrama malim programom... Tako je otprilike glasio uvod g. Župnika prije pučke Mise u 9 sati kojoj se prisustvovala sestre i veliki broj vjernika.

Sve je bilo isprepleteno mišlju na prisutnost ovih redovnica, na radost koju su doživjele, i na želju za plodnu budućnost: One su sudjelovale u čitanjima i prinošenju darova na oltar; one su bile predmet homilije i molitve vjernih...

Ali veliko iznenađenje za sestre bilo je izvođenje svojevrsnog recitala u kojem su sudjelovali mladi i djeca, a katedralni zbor „Albe Vidaković" pod vodstvom s. M. Mirjam popunjavao je ovu izvedbu glazbenim točkama. Oni su pjevali i pod Misom, što je davalo posebni ton ovoj svečanosti.

Naročiti završetak današnjeg župnog slavlja bio je pohod novom samostanu svih vjernika koji je uslijedio iza priredbe. Na kraju Mise č. Majka je pozdravila sve prisutne i pozvala da danas dođu pogledati kapelu i kuću koja je za

sve otvorena. A izjavila je da će ova naša nova kapela biti uvijek otvorena za svakoga tko se želi doći pomoliti i dati oduška svojoj duši. Koji nisu danas stigli na red da sve pogledaju, imat će prilike i kasnije.

Taj zajednički posjet župske obitelji završio je malim obredom Pričesti „izvan Mise", koju je našoj nepokretnoj s. Amadeji podijelio g. Župnik uz pjevanje ostataka spomenutog zbora. Iza svega malom Gospinom kapelom zaorio se **TEBĚ BOGA HVALIMO**.

Pri kraju ovog posljednjeg susreta u okviru petodnevne proslave osjetili smo kako je ipak sve prolazno, nigdje se ne možemo definitivno zaustaviti. Zato su se mnogih duboko dojmili posljednji stihovi pjesme iz opere Nabucca od Verdi-a koji glase:

„Pođi, čežnjo na krilima zlatnim,
Pođi u dragi naš zavičaj,
dragi zavičaj!"....

Pošli smo svaki svojoj kući i dužnosti da ondje dočekamo konačni POVRATAK u vječni naš zavičaj.

Nastavak sa str. 6.

KNJIŽEVNI RAD

ANTE JAKŠIĆA

Ante Jakšić se rodio u Bačkom Bregu 22. IV. 1912. god. i poslije završene osnovne škole u svom rodnom selu, učio je gimnaziju u Subotici, Travniku i Somboru. Diplomirao je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu (1937), a zatim je radio kao profesor hrvatskosrpskog jezika i književnosti, ili u nekoj drugoj službi u više naših gradova. U mirovinu je otišao 1970. god. u Zagrebu, gdje i sada živi.

Od svoje mladosti pa sve do sada bavi se književnim radom. Prvu pjesmu je objavio 1930. godine. To je bio početak dugog stvaralčkog rada, tako da je Ante Jakšić najplodniji hrvatski književnik u Bačkoj i jedan od najplodnijih hrvatskih književnika uopće. Pisao je pjesme, pripovjetke, romane i kritike.

Objavio je zbirke pjesama: Biserni đerdan (Sombor

1931); U dolini zaborava (Zagreb, 1936); Zov proljeća i mladosti (Travnik, 1938); Pod sapetim krilima (Tuzla, 1941); Elegije (Subotica, 1954); Hod pod zvijezdama (Subotica, 1955); Osamljeni mostovi (Zagreb, 1962); Pred vratima tišine (Zagreb, 1963); Pjesme o Sinu Čovječjem (Zagreb, 1965) Pod pješčanim satom (Zagreb, 1975); Molitve pod zvijezdama (Zagreb, 1979).

Knjige pripovjedaka: Marija (Zagreb, 1937); Povratak u djetinjstvo (Zagreb, 1968).

Romani: Šana se udaje (Zagreb, 1943. i 1980.); Maturant (Osijek, 1944); Pod teretom ljubavi (Osijek, 1944); Neugasivi plamen (Zagreb, 1969).

A. Jakšić je živio u raznim gradovima naše zemlje i tamo je objavljivao svoja umjetnička djela.

Pored objavljenih knjiga treba spomenuti da je on surađivao i objavljivao svoje pjesme, pripovjetke i kritike u mnogim časopisima i kalendarima od 1930. god. pa sve do naših dana.

A. Jakšić je paralelno pisao i objavljivao pjesme religioznog sadržaja zajedno sa pjesmama drugih motiva. Na taj način on je stalno dokazivao i dokazuje sve do danas da duhovna poezija ima svoju opravdanost i umjetničku vrijednost. On je duhovnoj lirici davao posebnu važnost i uvijek joj je ostao vjeran. Smatrao je da religiozne pjesme čine sastavni dio njegove sveukupne poezije.

Objavio je jedanaest zbirki pjesama, manjeg ili većeg obima, većinom u vlastitoj nakladi, a da je imao više sreće sa izdavačima, moglo je biti objavljeno više knjiga, jer ima još veoma mnogo neobjavljenih pjesama i proznih djela.

Jakšićeva poezija je slika njegovog života i njegovog proživljavanja svih neprilika i udaraca, koje je od ljudi primao. Iz tih pjesama izbija nesavladivi duševni mir i ljudska snaga da se sve, što čovjeka zadesi, prima hrabro i nepokolebivo. Sve svoje nevolje, sve svoje nesreće, sve svoje radosti, sve svoje misli pretočio je u svoju poeziju kao izraz ljudske dobrote i ljubavi. U njemu nikada nije pobijeđen pjesnik i čovjek, a to se vidi iz cjelokupnog njegovog pjesničkog stvaralaštva.

Kao vrhunac Jakšićevog duhovnog razvitka i njegove duhovne poezije smatram posljednju zbirku pjesama „Molitve pod zvijezdama“, koju je u Zagrebu 1979. god. objavilo Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda. Ta knjiga je najbolja zbirka duhovnih pjesama, koja je kod nas objavljena posljednjih nekoliko decenija. Tu knjigu ne treba samo jendanput pročitati, nego treba joj se vraćati više puta i što češće, jer uvijek ćemo u njima naći nove misli i duhovne hrane. Iskrena ljudska jednostavnost i toplina najpozitivnije su osobine Jakšićeve poezije.

Zbirka pjesama „Molitve pod zvijezdama“ može poslužiti kao duhovno štivo i zato je velika šteta što nije tako shvaćena i prihvaćena, nego dočekana je šutnjom. Meni nije poznato da je do sada netko u nekom katoličkom listu ili časopisu pisao o ovoj knjizi duhovnih pjesama A. Jakšića. Nitko nije knjigu prikazao javnosti i ukazao na njene vrijednosti.

Ljudi, koji su po svom znanju zaduženi da vode brigu o duhovnom životu povjerenog puka, nisu uočili i iskoristili mogućnosti ove knjige za duhovno obogaćenje svih nas.

To je još jedan žalostan dokaz da ne znamo cijeniti vrijednosti koje imamo i koje su nam dostupne.

Zato ove proslavljene jubileje A. Jakšića treba iskoristiti da što bolje upoznamo književno stvaralaštvo ovog našeg velikog pjesnika i da njegovu poeziju prihvatimo kao naše duhovne vrijednosti.

JUBILARNO SLAVLJE U BAČKOM BREGU

9. svibnja 1982. god.

Svečanosti su bile povodom 70. obljetnice rođenja i 50. obljetnice književnog rada našeg poznatog šokačkog hrvatskog pjesnika Ante Jakšića iz Bačkog Brega. Ova proslava jubileja bila je prilika da vidimo koliko se može postići zajedničkim zalaganjem. Organizatori su našli sretan spoj između predavača, nastupa recitatora i skladnog pjevanja zbora, pa je tako sve u cjelini dalo potpun i veliki umjetnički doživljaj.

Referati su se među sobom dopunjavali tako da smo mogli dobiti što cjelovitiju sliku o bogatom pjesničkom i književnom radu A. Jakšića. Uvijek je naglašavana ljudska strana njegovih djela, jer poezija A. Jakšića nam je bliska zbog svoje iskrenosti i topline. Lako je primamo zbog njene jednosfavnosti i bliskosti. Zato je svakom razumljiva, jer opisuje težnje i patnje, koje su svakom od nas poznate kao stalni pratilac života.

U ulozi recitatora nastupila je mladež iz Bačkog Monoštora, obučena u slikovitu i prekrasnu šokačku narodnu nošnju. Svoje recitatorsko neiskustvo nadomjestili su poletom i oduševljenjem. Svaki se od njih uživio u svoju ulogu i sa iskrenim doživljavanjem su govorili izabrane pjesme A. Jakšića. Ova proslava bila je u rodnom selu pjesnika i zato su za tu priliku izabrane one pjesme koje govore o selu i njegovim stanovnicima. Nisu recitirane one Jakšićeve pjesme sa najtežom problematikom i o vječnim pitanjima života, nego bila je želja približiti našeg pjesnika njegovim sumještanima, kojima je uvijek ostao vjeran i koje je opisivao u svojim pjesmama i proznim djelima.

To bi ipak ostalo pomalo učeno i monotono, ali sve su dopunile i oživjele kompozicije subotičkog kompozitora Milana Asića, a u izvedbi subotičkog katedralnog zbora „Albe Vidaković“ pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić.

Pored ostalih pjesama zbor je izveo četiri kompozicije M. Asića na izabrane stihove A. Jakšića. To nisu pjesme u cjelini, nego načinjen je izbor stihova iz više pjesama. Vrijednost tih kompozicija je u tome što su u skladu sa osnovnim tonom i ritmom pojedinih stihova i u skladu su sa njihovim sadržajem. Osnovni zvuk svih kompozicija je prožet osjećajnošću i toplinom koja je slušaocu bliska i brzo ga osvaja. Kompozitor je želio pogoditi i naći melodije koje su bliske našem uhu zbog blagosti i nježnosti. Uz to treba naglasiti da je svaka kompozicija dopunila glavnu misao referata poslije kojeg je pjevana.

Subotički katedralni zbor „Albe Vidaković“ je skup amatera i zato treba istaći i pohvaliti zalaganja svih pjevača i njihovog dirigenta s. Mirjam Pandžić, a mnogo im je pomogao i kompozitor M. Asić. Iz svesrdnog zajedničkog rada i zalaganja u Bačkom Bregu smo doživjeli jednu zaokruženu umjetničku cjelinu, koja je za sve slušaocce bila pravi i potpun umjetnički doživljaj.

Katedralni zbor „Albe Vidaković“ je i do sada u Subotici i u drugim mjestima Bačke postigao vrlo lijepe rezultate. U prvom redu treba istaći pjevanje u subotičkoj katedrali, a i na ostalim svečano-stima. Nastup zbora na pojedinim kulturnim priredbama uvijek je bio velika pomoć da se postigne pravi umjetnički rezultat i uspjeh.

Na kraju možemo uvjereno reći da je žitava priredba 9. svibnja u Bačkom Bregu bila velik umjetnički i kulturni događaj i to selo nikada tako nešto nije doživjelo u svojoj skromnoj povijesti. Ni ostala naša sela i manja mjesta nikada nemaju kulturne priredbe slične sadržine.

Ova priredba u Bačkom Bregu pokazala je kako mogu izgledati pojedine svečanosti koje će razvijati duhovnu kulturu, duhovnu glazbu i duhovnu poeziju. To u zbiru daje rezultat, koji može poslužiti za duhovni razvitak našeg naroda. Svakom je znana stara istina da materijalni i tehnički napredak bez razvitka duhovne kulture ostavlja narod u siromaštvu.

Ne želimo o nekome donositi kategoričke sudove, ali moramo sa žalošću ustanoviti da pojedinci, čiji je životni poziv briga o duhovnom životu naroda, još nikako neće i ne mogu shvatiti da nema napretka naroda bez napretka duhovne kulture.

Također znamo da nije dosta samo to ustanoviti i utvrditi, nego potrebna je stalna i zajednička aktivnost, koja nema za cilj da se protiv nekoga bori ili da nekoga vrijeđa, nego jedina je želja da se njeguje duhovna kultura u njezinoj svestranosti.

Nikada ne treba raditi sa stanovišta isključivosti i nesnošljivosti, jer duhovnu kulturu prihvatit će oni koji je žele i osjećaju za njom potrebu.

Al-Be

Ante Jakšić

VEČERAS MISLIM NA NEDUŽNO DIJETE

*O, Bože čuvaj netaknuto dijete
i svaki korak milosno mu prati,
budi mu otac i budi mu mati
i na njeg spusti svoje ruke svete.*

*Nek bistre oči njegove se čude
ljepoti što nam pruža kratka sreća,
a teret koji ga čeka, nek bude
bez teške tuge za njegova pleća.*

*I kad već mora spoznati što nude
u iskušenju gorkih dana glasi,
nek i to, Bože, što kasnije bude,*

*za zrela ljeta san djetinjstva spasi.
I dok nam nemir, mrak i sumnje prijete,
od tuge čuvaj netaknuto dijete!*

IZABRANI STIHovi ANTE JAKŠIĆA koje je uglazbio subotički kompozitor Milan Asić

I.

*Blagoslovljena ova zemlja moja
iz koje sam došao na sunce
među ljude.*

*Blagoslovljena ova kuća stara
gdje sam prvi put osjetio ruku moje majke.*

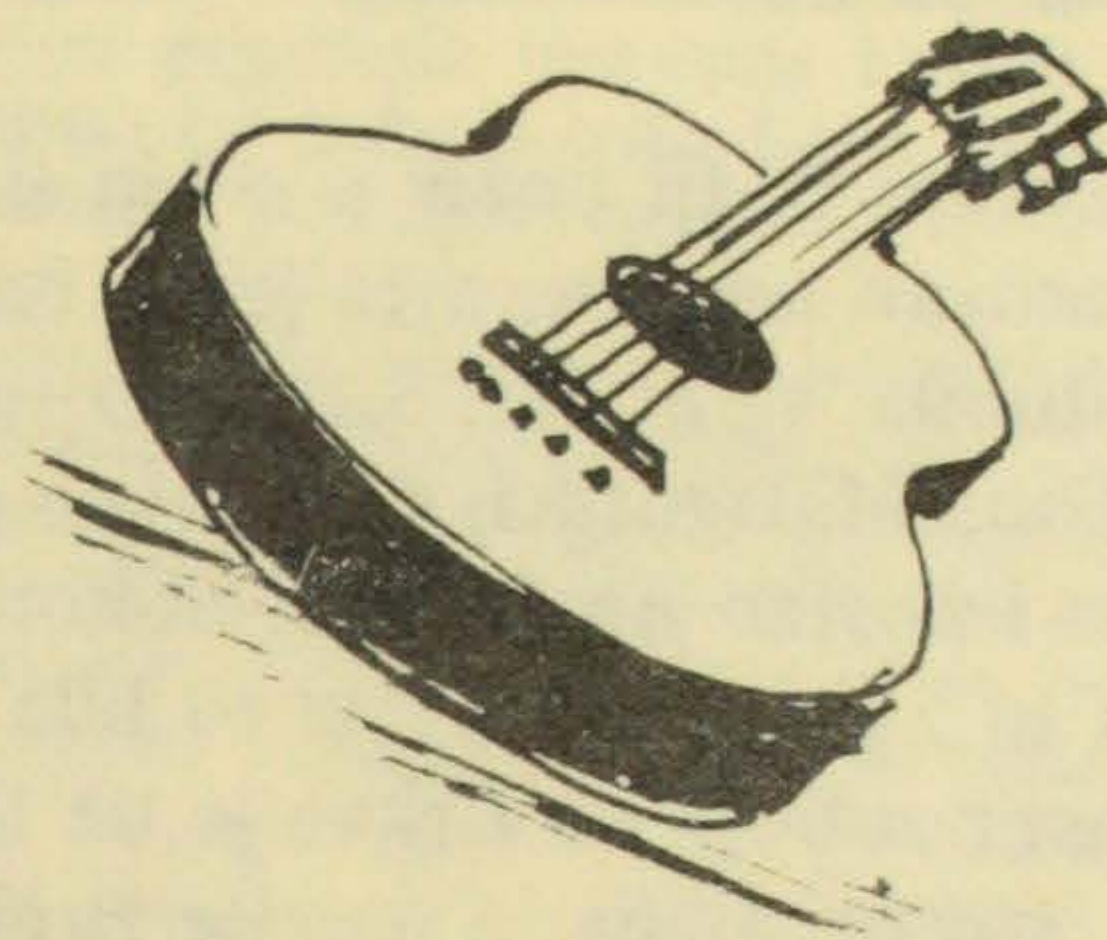
*Zar bih mogao zaboraviti
ove ljude na zlatnim našim poljima
ovaj jezik narodni,
ove pjesme vesele,
ove pjesme šokačke.*

II.

*Imam jednu dušu što me mnogo voli
i koja me stalno brižnom mišlju prati.
Imam jednu dušu što se za me moli,
to je moja mati.*

*Kad napuste svi me što mi vjerni bjehu,
usamljeno srce presjetno zaboli,
i ja vidim da me još jedino ona
ona vjerno voli.*

*Imam jednu dušu što me mnogo voli
i koja me stalno brižnom mišlju prati.
Imam jednu dušu što se za me moli,
a ta duša draga
to je moja mati.*

III.

*Gospode,
Ti si dopustio da budem pjesnik,
ljepotom si opteretio srce moje.*

*Gospode,
ruku tišine blago spusti na me,
u mom miru da odahnu stvari.*

*Bez Tebe, Bože, ja sam patnik pravi
i pognut lutam u tamnome krugu.*

*Okreni lice i pogledaj na me
i blago moje korake vodi.*

*Gospode, kada klonem, Ti mi blago sudi,
jer svi smo slabi, slabi ljudi.*

IV.

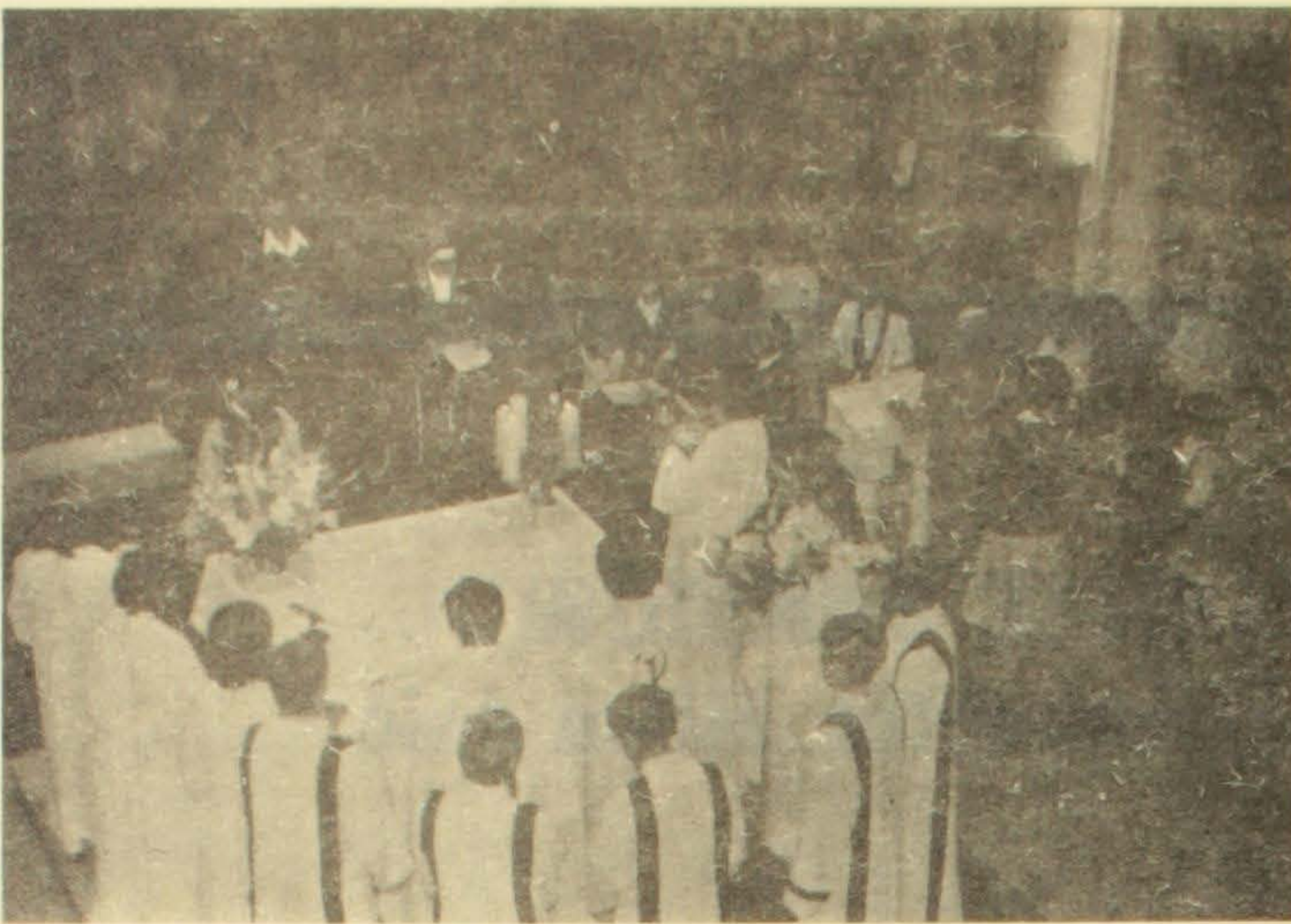
*Blago onom koji je cijelog života dijete
i sve što vidi kao iskrene darove prima.*

*Blago onom koji u svakome vidi svoga brata
i zadnji komad kruha sa siromahom dijeli.*

*Blago onom koji utješne dariva riječi
i malo prima premda ljudima on mnogo daje.*

*Dok za tuđu sreću i radost predano se moli,
on zaboravi da život vlastiti njega boli.*

*„Papa se s poštovanjem klanja pred starošću i po-
ziva sve da s njime to isto učine. Starost je kruna
života. Ona predstavlja žetvu svega što se naučilo i
ptoživjelo, učinilo i postiglo, pretrpjelo i podni-
jelo. Tu, kao na završetku neke velike simfonije
dolazi do snažne sinteze dominantnih tema. I taj
skladni finale donosi mudrost..., dobrotu, strplji-
vost, razumijevanje i dragocjenu krunu starosti:
ljubav“ (Papa Ivan Pavao II, 19. XI. 1980.)*

BOŽANSKI DAR CRKVI

Ako je duhovno zvanje Božji poziv u svoju službu, da bi mladog svećenika darovao narodu, a to jeste, onda je župa Isusova Uskrsnuća dobila velik dar! Sin ove župe IVICA PRČIĆ, dijete Paje i Tone Malagurski, 4. srpnja o.g. primio je sakramenat sv. Reda i postao novim svećenikom. Svečano je sazvao slavlje za tu zgodu, jer mu je to bila ujedno i mlada M i s a. Nadpastir subotičke Crkve je uz lijepi broj vjernika, što uzvanika, što prijatelja, a najviše župljana njegove župe koja graniči sa katedralnom župom, uz svečano i skladno pjevanje katedralnog zbora „Albe Vidaković” kojim je dirigirala s. Mirjam Pandžić, te uz duboku propovjed O. Rudolfa Koprek, isusovca iz Zagreba, položio ruke na mladomisnikovu glavu i time mu predao od Krista i Apostola dobivenu vlast. Nakon ređenja u koncelebriranoj sv. Misi uz biskupa Matiju Zvekanovića i mladomisnika Ivicu, koncelebrirali su O. Koprek i O. Anton Trstenjak, s kojima se mladomisnik sprijateljio za vrijeme studija u Zagrebu na Jordanovcu. Oko dvadesetak studenata iz Zagreba je došlo na Ivicino slavlje te su istog dana navečer izveli mali koncert koji je sa burnim aplauzom primljen. Brojnim recitacijama i prigodnim pjesmama mladi i djeca su što u crkvi, što u kućnom slavlju pozdravili mladomisnika i njegove roditelje. Istoga dana navečer mladomisnik je krstio maloga Tomislava, sina svoga brata Mirka i snaje Klare.

Nakon osam dana 11. srpnja o.g. i rodna župa Isusova Uskrsnuća u Subotici svečano je dočekala svoga novog svećenika. Veličanstvenim stihovima isto našeg župljanina Alekse Kokića, mladi su pozdravili svoga brata Ivicu. Zgodno ukombinirane riječi voditelja, te riječi Kristove: „Dođi i slijedi me...”, i za tu zgodu izabrane šansone, pomoglo je boljem i dubljem proživljavanju slavlja.

Našem novom svećeniku u ovoj župi časno su utrli put veoma vrijedni i sveti svećenici koji su isto porijeklom iz ove župe. Pok. BLAŠKO RAJIĆ, naširoko među narodom poznati i štovani župnik sv. Roka, te generalni vikar subotičke biskupije, pok. ALEKSA KOKIĆ, veliki hrvatski pjesnik, pok. LAZO KRIŽANOVIĆ, dugogodišnji župnik na Bikovu, g. GABRIJEL CRNKOVIĆ, dugogodišnji župnik ove župe, sada duhovnik u sjemeništu Paulinum, te g. JULIJE BAŠIĆ, sadašnji župnik na Bikovu.

Gospodin je uslišio mnogobrojne molitve i žrtve župljana ove župe koji su duge godine podržavali sadašnja i od Isusa iskali nova sveta duhovna zvanja. Zato su se i iskreno radovali mladomisniku. Neka ga Gospodin čuva, a ovom narodu podari još mnogo dobra duhovna zvanja!

MI

Ante Jakšić

MOLITVA ZA DJECU

*Djeca su vječito proljeće u našem životu,
ona pozlaćuju radošću naše svagdanje brige.
Njihov cvrkut je doziv još nevidljivim ljepotama,
koje će nečija ruka u vječne upisati knjige.*

*U njihovim očima sve je samo šarena priča,
u njihovoj slabašnoj ruci budućnost siva.
U bistroj njihovoj suzi nedužna spoznaja živi,
u njoj se s visina modrih s dobrotom sunce prelijeva.*

*I što je godina ako svoga proljeća nema,
i što je nebo bez zvijezda, polje bez cvijeća plava?
Djeca su sunčani zanos što zrelinu jeseni daje
i nježnom utjehom zimu života obasjava.*

*I zato molim Te, Bože, u ovoj zvjezdanoj noći
kad ljubav očinska smiri i gladnog u gori vuka,
ne daj da vihor se digne i da se na djecu spusti
iz tame stoljeća ovog ljudska razorna ruka.*

*Sačuvaj toplinu što se sa naših ognjišta zrači,
nek djeci ostanu staze milošću obasjane,
kakvim će roditi plodom u vrtu pustome stabla
ako ih polomi vihor suncu pružene grane!*

SLAVIMO TE, GOSPODINE

*Slavimo Te, Gospodine, na ovom prolaznom putu,
gdje život nadu i radost često gazi i slama,
slavimo Te zbog lijeka na mnogu ranu ljutu,
za svjetlo vraćeno duši kad je obuzme tama.*

*Slavimo Te, Gospodine, jer čuvaš usjeve naše
da kruh dobrote može za svakog čovjeka rasti,
jer daješ snagu i vjeru onima koji se plaše
i klonule podižeš vjerno u dostojanstvo i časti.*

*Slavimo Te, Gospodine, jer vrata otvaraš sreći
da tvoju dobrotu vide svi koji su dobre volje.
Slavimo Te što smo u tuzi i snažniji i veći
i što smisao patnje uza Te vidimo bolje.*

PRVI MEĐUNARODNI KONGRES SVEĆENIKA I REDOVNIKA

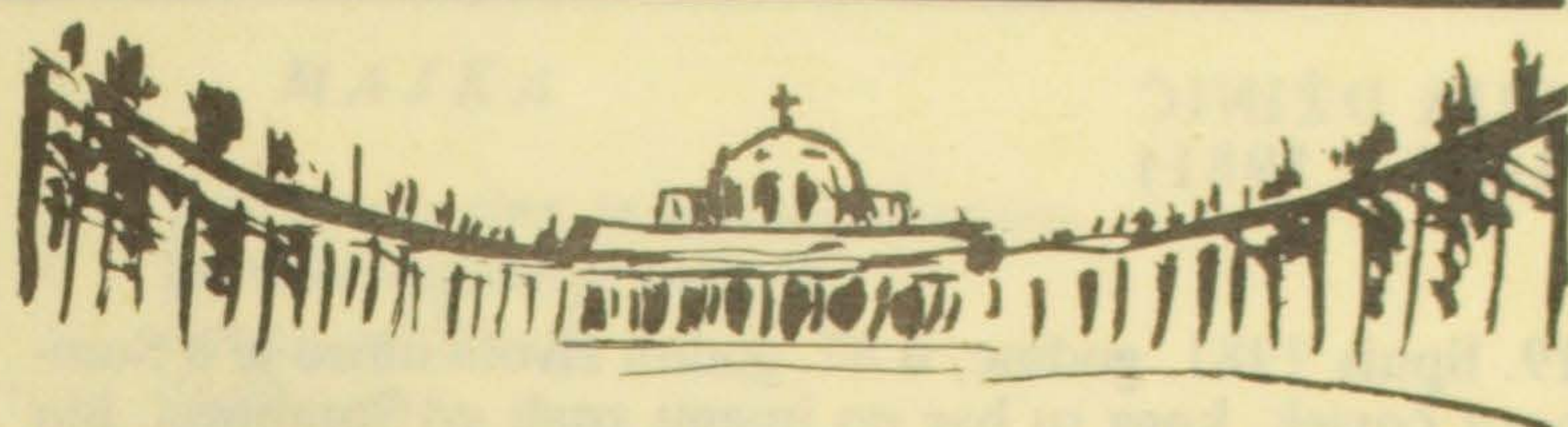
30. travnja 1982. godine Rim koji je vidio mnoge spektakule, bio je svjedokom jednog izvanrednog prizora. Toga su se naime dana sakupili svećenici i redovnici svih mogućih redovničkih zajednica iz 64 zemlje svijeta na svoj prvi međunarodni kongres. Broj im se je kretao oko sedam i pol tisuća, od kojih je oko tisuću bilo bogoslova i redovničke braće. Tema je bila „Svećenik danas – Redovnik danas“. Organizator ovog kongresa bilo je poznato duhovno gibanje fokolarina ili službenim nazivom „Djelo Marijino“. Na početku je govorila Chiara Lubich pokretačica ovog duhovnog gibanja ističući kako suvremeni svećenik mora biti „čovjek dijaloga“, dijaloga s Bogom sa Isusom Kristom, sa Crkvom, Papom, biskupom, svećenicima, vjernicima, vjericima drugih kršćanskih zajednica, vjericima drugih religija sve do braće koja vjere nemaju. Modeli, izvori oduševljenja ali i potrebite snage ostaju Isus Napušteni i Marija osobito pod Križem. Točno u podne papa Ivan Pavao II. predsjedao je najvećem euharistijskom skupu u povijesti Crkve. Bilo je oko šest i pol tisuća koncelebranata. Bio je to jedinstveni prizor. A svojoj homiliji Papa je istakao da svećenici svoj identitet trebaju tražiti u Kristu Raspetomu i kao svoj prvotni cilj imati ostvarenje jedinstva, a presveta Bogorodica neka im u tom nastojanju stalno bude pred očima kao model. Poslije Mise bio je objed na trgu sv. Petra, za Rimljane i turiste neviđeni prizor. Na kongresu su održana još dva referata na temu kongresa; jedno je održao achenski biskup Mons. Klaus Hemmerle o identitetu svećenika danas, a drugo je održao tajnik Kongregacije za redovnike Mons. Augustin Mayer, nadbiskup o viziji redovništva nakon II. Vatikanskog koncila. Zatim su slijedila potresna iskustva svećenika i redovnika koji su evanđeoske ideale pokušali ostvariti i gdje god su se ovi ideali ostvarili tu je redovito došlo do velikog procvata Crkve. Ovaj kongres je samo jedan u nizu kongresa koji se po želji sv. Oca održavaju svake godine, jedne godine mladi, druge godine obitelji, pa svećenici i ljudi angažirani u svijetu.

MEĐUNARODNI KONGRES ŽUPSKIH POMOĆNICA

22. travnja ove godine u Vatikanu u dvorani Pavla VI. primio je Papa Ivan Pavao II. veliku skupinu župskih pomoćnica oko četiri tisuće iz cijele Evrope i nekoliko izvanevropskih zemalja, koje su tih dana pod vođstvom svojih duhovnika održavali svoj međunarodni kongres. Papa je u svom govoru istakao ulogu žena u prvoj kršćanskoj zajednici, a zatim je sa zahvalnošću priznao veliku ulogu župskih pomoćnica u životu svećenika i župskih zajednica danas, ističući, kako one „daruju svoj život jednoj velikoj stvari, a ta je katoličko svećeništvo“. Posebno je potakao pomoćnice da se prema svojim silama založe u životu župskih zajednica ne samo svojim materijalnim radom, nego i katehizacijom, animiranjem molitvenih i apostolskih grupa. Iz naše zemlje bile su dvije skupine od po 50 pomoćnica i to jedna slovenska i jedna hrvatska. Nekoliko svećenika uzelo je također udjela u ovom kongresu, među njima je bio također i glavni urednik našeg lista Lazar Ivan Krmpotić. Nakon završetka međunarodnog kongresa koji je trajao tri dana i odvijao se u tri velike rimske bazilike pod vođstvom predsjednice Međunarodne Federacije župskih pomoćnica Anneliese Izrael i generalnog savjetnika federacije Mons. Ernesta Gutting pomoćnog biskupa iz Speira (Zap. Njemačka) hrvatska grupa održala je i svoj prvi nacionalni kongres u Rimu u bazilici sv. Marije Velike i jednom hotelu. Na kongresu su date smjernice za daljnji rast ove tako potrebne ustanove i za našu Crkvu. Na kongresu je sudjelovala i jedna župska pomoćnica iz naše biskupije.

STO GODINA KATEDRALE U ĐAKOVU

Ove se godine napunja sto godina odkako je završena i posvećena te dana službu Bogu i Narodu veličanstvena katedrala-bazilika sv. Petra u Đakovu. Životno je to djelo velikog hrvatskog biskupa, kulturnog radnika i nadasve mecena tolikih životnih ustanova Crkve u Hrvata, Josipa Jurja Strossmayera. Cijela ova godina potekla je u duhu obnove cijele biskupije u svijesti značaja sjedišta jedne mjesne Crkve a to je katedrala u kojoj je sjedište biskupa koji je temelj jedinstva i zajedništva jedne mjesne Crkve. Zato su tokom ove godine hodočastili u katedralu svi dekanati biskupije, kao i pojedine etničke grupe npr. Mađari na drugi dan Duhova, te svećenici i redovnici. Završne svečanosti održat će se 26. rujna. Očekuju se svi biskupi iz cijele države, dapače i gosti izvan granica, a poslije proslava Biskupska Konferencija će odmah nastaviti sa svojim jesenjim zasjedanjem.

BOSANSKO – HERCEGOVAČKA CRKVENA POKRAJINA PROSLAVILA 100 GODINA SVOGA POSTOJANJA

Od blagdana sv. Ćirila i Metoda prošle godine do istog datuma ove godine različitim duhovnim obnovama po župama, dekanatima i na nivou pojedinih biskupija i cijele metropolije proslavljena stota obljetnica od kako je papa Leon XIII obnovio bosansko-hercegovačku crkvenu pokrajinu sa sjedištem u Sarajevu koje je postalo metropolijom, a u Mostaru i Banja Luci podignute su biskupije. Od svih tih akcija kojom se obilježio ovaj jubilej treba spomenuti da je na metropolitnaskom nivou organizirano hodočašće u Rim. Gotovo tisuću vjernika bilo je prisutno na posebnoj audijenciji koju je Papa dao tim povodom 1. svibnja u večernje sate. Hodočašće su vodili biskupi vrhbosanske crkvene pokrajine na čelu sa metropolitom Mons. Markom Jozinovićem. Hodočašću se je pridružio Mons. Marko Perić biskup kotorski koji po rođenju i svećeništvu pripada ovoj mjesnoj Crkvi. Održan je i znanstveni simpozij o značenju uspostave redovne crkvene vlasti u Bosni i Hercegovini.

Ante Jakšić

CRKVA

*Ta crkva stara, starija od sviju
u selu, s vitim crvenim zvonikom,
gdje duše baka smrznute su grijehu,
a golubovi dozivlju se klikom,*

*ta crkva bješe utjeha i nada
život majke koja je već stara.
Tu ona često pod teretom jada
našla je lijeka s Božjeg oltara.*

*Tu ona svakog prikrala se dana
sa brojanicom u mršavoj ruci
i kao nekim svjetlom obasjana
u svetoj mirno počivaše luci.*

*Koliko samo podnijela je patnje
zbog ljudske zlobe i njihovih čina,
koliko puta došla je bez patnje
da ovdje moli za svojega sina!*

*O, dobra majko iz djetinje bajke,
na čelu koje nije povez skupi,
sva si mi slična liku Božje Majke
sa svojim bolom pognuta u klupi.*

*I sklapam ove svoje slabe ruke
sa molbom, koja svijetu je gluva:
O Bože, koji slušaš ljepše zvuke,
neka tvoja pravda milosno je čuva!*

*Ne slušaj kletve i pogrde tude,
već primaj njene molbe pune žara,
dok jednom tiho i skromno ne uđe
u Tvoje carstvo pognuta i stara.*

ILIJA DŽINIĆ
(1894 – 1981)

19. lipnja 1981. godine, u 87. godini života umro je u Somboru čovjek, koga su bar po imenu znali svi Somborci. Bio je to čovjek daleko poznat. Čovjek koji je 60 godina djelovao u skrovitosti te je tri godine prije smrti mogao o sebi napisati: „na rubu svoga 85. godišnjeg života i 60 godišnje povjesno-kulturne djelatnosti... odlučih se na... izdavački korak...“ Tako je pisao predstavljajući svoj znanstveni privenac, raspravu o imenu Sombor pod naslovom „Sombor – Zombor“, djelo izdano u Somboru 1979. godine.

Ilija Džinić se rodio 23. listopada 1894. u Čonoplji. Otac mu se zvao Grgo, a bio je kolar. Majka mu se zvala Marija Palić. Dok je osnovnu školu završio u Čonoplji, klasičnu gimnaziju je završio ispitom zrelosti 1914. u Kaloči. Nakon tri godine studija morao se vratiti u Čonoplju jer je bio bolestan. Unatoč bolesti ustrajnim radom stekao je učiteljsku diplomu, pa je izabran za stalnog „bunjevačkog učitelja“ u rodnom selu. 1920. je postao upraviteljem škole. Odmah je osnovao „Bunjevačku čitaonicu“ i knjižnicu.

Pored svoga učiteljskog posla i poziva na svaki je način dokazivao svoju ljubav prema zavičaju. Bio je zaljubljenik bačkih ravnica. Cijenio je svaki stari dokumenat. Njegovu oku nije promakla ni stara poštanska marka, ni novčanice, ni kovani novac, lijepi rukopisi, narodne izreke, narodne pjesme. Sve je sređivao, bilježio. Sve se to kod njega ljubomorno čuvalo od zaborava i propasti. Za vrijeme okupacije bio je umirovljen. U Batinskoj bitci pao je njegov sin jedinač Ilo.

Kako u Čonoplji tako i u Somboru Ilija Džinić se navikao na zajednički život s ljudima različitih vjera i jezika. I ta činjenica ga je utvrđivala u ljubavi prema svome rodu te iskrenom poštovanju prema svakom drugom narodu i vjeri. Prije svega bio je prožet naravnom i velikom čovječnošću. To je uostalom istaknuo u nadgrobnom govoru pokojnikov učenik g. Danijel Probojčević: „Umro je jedan ČOVİK, jedan čovik za koga se može bez dvojbe reći, da je uistinu bio TO... jedan čovik, ne velikaš sa mnogo ordenja, nego tek jedan tihi, povučeni i vridni poslenik, koga su krasile vrline i čije je življenje proteklo kao mirna i bistra voda. Bio je gorljiv pobornik svega što je plemenito i što služi dobru ljudi... Bio je pridano religiozan...“

Ilija Džinić je do konca života sačuvao onu kršćansku vrline koju nazivamo blagošću. Njegovi ga se đaci sjećaju kao blagog i strpljivog učitelja, koji je svoj poziv obavljao s puno ljubavi. Tu su njegovu strpljivost i blagost znali i somborski vjernici, koji su se s njim susretali dok je honorarno radio kao službenik Crkvene općine. Nedjeljnu misu nije propuštao.

Karmelićanin o. Ladislav Marković piše: „Čuvao je svoju dušu do zadnjeg trenutka svoga života. Kada je pao u tešku bolest pozvao je prvo svećenika i primio sakramente, da očisti i okrijepi dušu. Zatim se je mirno i čiste duše, uz pomoć svoga duhovnog oca, dao na sređivanje svojih zemaljskih briga. U svemu je bio točan. Želio je da iskaže svoju zahvalnost prema Biskupiji i župama u kojima je živio, radio i primao duhovne milosti. Prema svima je osjećao zahvalnost i bio je zadovoljan što je mnogima mogao koristiti. To mu je bila posebna utjeha u bolesti... Kada je sredio svoja zemaljska zaduženja, svi su se posjeli njegovog duhov-

nog oca odvijali u mirnom duhovnom razgovoru... Preminuo je mirno u prisutnosti svoje supruge i svoga duhovnog oca...“

Zaista je to jedan čudesan život. Život kojim je pokojnik proslavio Gospodina u zauzetom i predanom radu i u služenju bratu čovjeku. Bilo je to ustrajno i skrovito služenje, koje se očitovalo tek u njegovoj 85. godini života, kada su pojavili njegovi prvi broširani radovi. A puno je toga napisao Ilija Džinić što čeka tiskaru:

1. Jedna bačka seoska škola u prošlosti
2. Čonoplja, bačko selo kraj Sombora u prošlosti
3. Mozaik iz prošlosti Sombora
4. U kolarnici (11 pripovjedaka iz bunjevačkog narodnog života)
5. Bunjevačko – šokački Hrvati u Bačkoj.

1980. godine objavljeno je još jedno pokojnikovo djelo pod naslovom „Čonoplja, kratak opis njenog postanka i migraciono kretanje njenog stanovništva“.

Kad je pokojnik svojim prijateljima pisao posvetu u svoje knjige, podvlačio je, kako je mir plod ljubavi, pravde i istine. Te su riječi bile za njega tako velika vrijednost, da ih se nije usuđivao pisati malim slovom. Od 20. lipnja 1981. Ilija Džinić, vjerni župljanin somborske župe Presv. Trojstva i zaslužni sin svoga naroda, počiva u starom groblju sv. Roke u Somboru čekajući radost vječnog Uskrsa. Za njim ostadoše njegove knjige, rukopisi i uspomena na velikog radnika i ljubitelja našeg roda kao i riječi vrijedne pažnje:

„Ljubav, Pravda i Istina
Mir dariva ljud'ma svima!“

Stjepan Beretić

JANKO PROKOPEC

Ove godine na blagdan sv. Antuna – 13. VI – velika je tuga zavila u crninu sve župljane pa i sve stanovnike Selenče. Toga dana je u auto-udesu na obližnjem kanalu izgubio život JANKO PROKOPEC, uzoran mladić, star svega 17 godina. Bio je revan ministrant, a posljednjih godina i čitač kod liturgijskih obreda. Ove godine je svega tri tjedna pred svoju tragičnu smrt vodio prvopričesnike u procesiji u crkvu na sv. pričest. Skoro svakog prvog petka je išao na sv. ispovijed a poslije toga je mnogo puta pristupao sv. pričesti. Od malena je skoro svaki dan išao na svibanjske i listopadske pobožnosti. Prije tri godine je bio na duhovnim vježbama za dječake na Fratrovcu u Zagrebu i od onda je ozbiljno razmišljao da li da pođe u sjemenište i postane svećenik. Školski drugovi, nastavnici i ostali veoma su ga voljeli i poštovali. Mladež iz Selenče, njegovi sadašnji školski drugovi i drugarice iz Bača zajedno sa nastavnicima i skoro svi mještani Selenče su pratili njegove posmrtno ostatke najprije u župnu crkvu a zatim na mjesno groblje. Lijes su naizmjenično nosili mladići i djevojke a ovogodišnji prvopričesnici su išli u bjelini pred lijesom sa zapaljenim svijećama. Time su mu htjeli zahvaliti, što je on njih vodio u crkvu na prvu pričest.

U župnoj crkvi je bila služena pogrebna sv. misa. Pogrebne obrede je vodio i sv. misu služio domaći župnik M. Zolarek. Sa njime su u pogrebnim obredima učestvovali i koncelebrirali sv. misu vlč. Stjepan Beretić, župnik iz Bača, gdje je pokojnik posljednjih godina putem u školu navraćao na sv. ispovijed na prve petke i pristupao k sv. pričesti te vlč. Jakov Pfeifer, župnik iz Odžaka, koji ga je vodio na duhovne

IN MEMORIAM

vježbe u Zagreb. Sva trojica su se oprostila od pokojnog i u kraćim homilijama riječima Svetog Pisma nastojali tješiti tužne roditelje i mlađeg brata sa ostalom rodbinom. Poukazali su i na to, što je pokojniku vjera i život po vjeri značio i dao već ovdje na zemlji: priznanje i poštovanje od svih.

Na groblju se od pokojnika u ime školskih drugova iz Bača oprostila jedna učenica iz njegovog razreda.

Prije spuštanja lijesa u grobmjesni župnikj je stavio u znak zahvale za revno ministriranje i razne liturgijske službe kod oltara, sa jedva suzdržanim ganućem pokojnom Janku na lijes bijelu roketu, koju je on najviše volio i oblačio kad je vršio kakvu liturgijsku službu kod oltara.

Isus Krist Veliki Svećenik neka Janku dadne za sve njegove liturgijske službe vječnu nagradu u nebu a Jankov svijetli primjer neka bude svima poticaj.

žpk

Stari ljudi moraju postati aktivni sudionici društvenog života. Punina njihovog života nalazi svoj smisao u božanskom stvaranju i društvenom djelovanju. Život starih ljudi pomaže nam da unesemo svjetlo u ljestvicu ljudskih vrednota. Pokazuje kontinuitet generacija i zajedničku međuovisnost naroda Božjega.

Uz to, stari ljudi imaju karizmu popunjavanja praznina među generacijama prije nego do njih dođe.

Valja upozoriti na sredstva i mogućnosti starih ljudi te nastojati da oni sami toga postanu svjesni kao i uzeti u obzir bogatstva koja društvo u samom sebi sadrži i još uvijek dovoljno ne cijeni. Stara osoba može obogatiti svijet svojim molitvama i savjetima. Njezina prisutnost ispunja kuću. Njezine sposobnosti da evangelizira rječju, primjerom i djelatnostima koje odgovaraju njezinoj dobi predstavljaju za Crkvu Božju još nedovoljno shvaćenu i iskorištenu snagu. Kad se guše građanske i vjerske slobode, stari čovjek olakšava prenošenje u obitelji nekih vrednota koje crkvena hijerarhija ne može tako lako prenositi ni saopćavati." (Papa Ivan Pavao II).

„Stoga je potrebno da sredstva društvenog priopćavanja daju pozitivniju sliku starih osoba, da osvijetle njihovu stvarnu vrijednost i važnost njihova doprinosa obitelji i zajednici, a nadalje njihovu ulogu u prenošenju kulture (Papa govori o „mudrosti“). To se odnosi na „Govor o starim osobama“. No, sredstva društvenog priopćavanja treba da govore također „sa starim osobama“, da im se obraćaju. Potrebni su programi koji su prilagođeni upravo starim osobama kako bi im pomogli da steknu pozitivno mišljenje o sebi samima i o svojim posebnim dužnostima.“ (Poruka Papinskog vijeća za sredstva društvenog priopćavanja).

Ante Jakšić

M A J K A

*Dok je ona živa, ja sam uvijek dijete
premda vrijeme je srebrom
i moje osula vlasi.
Jedino ona
još može odanost ljubavlju vjernom
od prolaznosti da spasi.*

*U životu ovom gdje se malo nježnosti sreća
i gdje će umjesto kruha
radije kamen ti dati,
Jedino ona
sa mnom skromne radosti dijeli,
jedino ona
sa mnom u tuzi utješno pati.*

*I ona, kojoj je srce uvijek bilo na dlanu
dok stvarnost tako se često
dobroti sažalno smije,
jedino ona je znala lijeka naći za ranu,
a da nikada ništa
za sebe tražila nije.*

*I znam,
dok ona živi pod krovom rodnoga sela,
a poniženja često
među ljudima prijete,
da niko mi ne će moći skinuti krunu s čela,
koju je stavila nježno
dok sam još bio dijete.*

Ante Jakšić

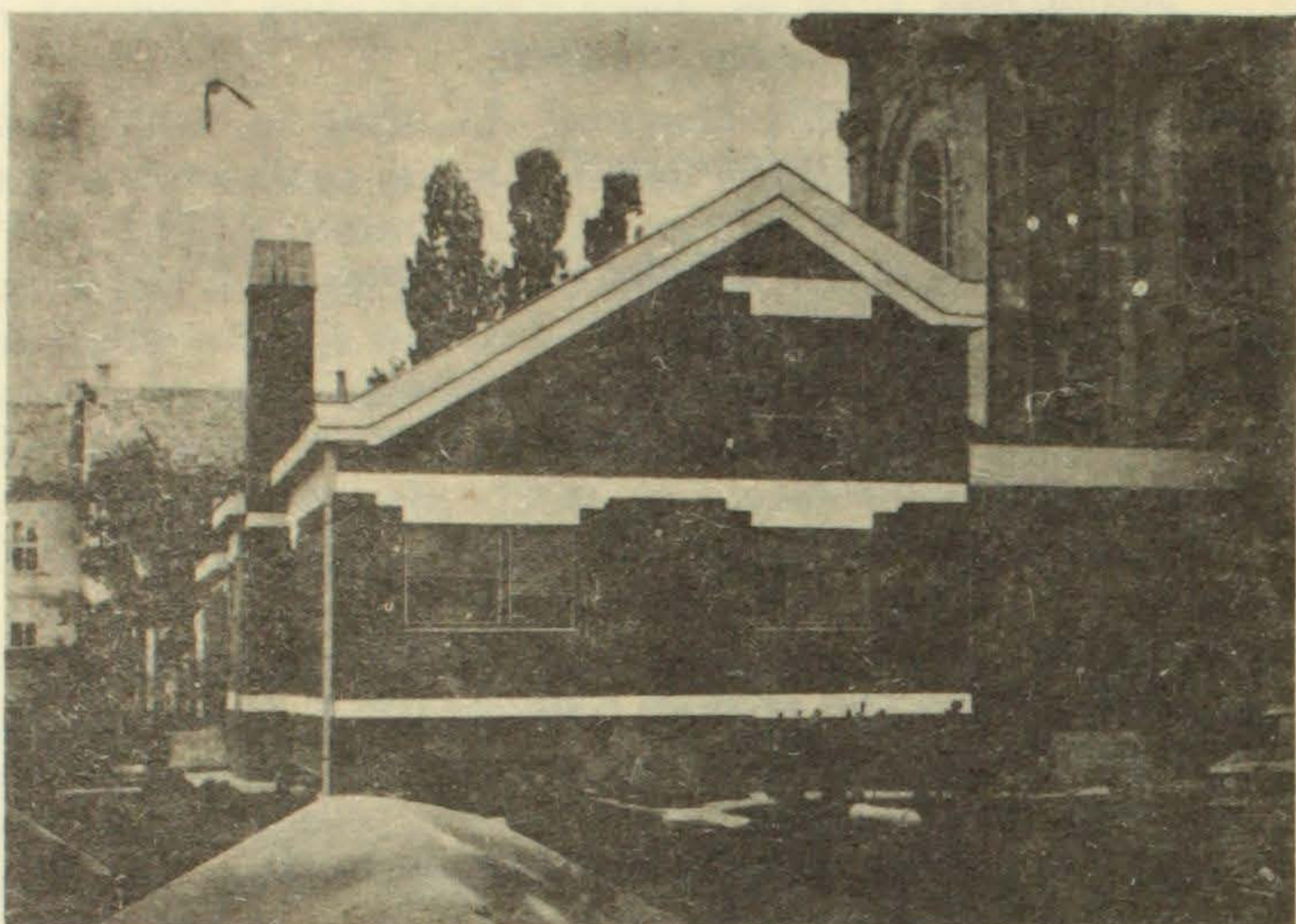
HVALA TI,

*Hvala ti, Gospodine,
što si poljanama dao sunce
da se pred njegovim licem žita zarumene.
Hvala što si lastavicama dao
da pod strehom grade gnijezda
i što u dobroti svojoj
nisi zaboravio na mene.*

*Hvala ti, Gospodine,
što sam često pod tuđim noćio krovom
i gorak zalogaj jeo
i gorke slušao riječi;
hvala ti
što si me nadom uvijek tješio novom
i što zaborav tugu
za vedrim satima liječi.*

*Hvala ti, Gospodine,
što sam kao neznanić išao svijetom
i nisam pružao ruku ljudskoj varljivoj sreći,
i što su boli ulje za svjetiljku u duši,
i što u većoj patnji čovjek postaje veći.*

*I zato hvala ti
što si poljanama dao sunce
da se pred njegovim licem žita zarumene,
hvala ti što si lastavicama dao
da pod strehom grade gnijezda
i što si radošću bolnom
i moje ozario zjene.*

Novi župni stan

BLAGOSLOVLJEN NOVI ŽUPSKI DOM U ODŽACIMA

15. travnja 1982. godine subotički biskup Mons. Matija Zvekanović poslije sv. Mise koju je prikazao zajedno sa prezbitrijem bačkog dekanata kao zahvalnu Euharistiju za sretno dovršene radove gradnje novog župskog doma, i kao prozvenu za Božji blagoslov svim onim apostolskim poslenicima koji iz tog doma budu navještali Evanđelje i sadili Crkvu Božju u tim prostorima. Poslije Mise biskup je obavio blagoslov novoga župnog stana i primio službenu delegaciju predstavnika mjesnih valsti to jest Skupštine Općine Odžaci. Na prijemu je bilo izraženo obostrano zadovoljstvo radi uspješno ostvarene zamjene do koje je došlo sporazumno. Naime pred gotovo dvije godine Crkvena Općina u Odžacima se je dogovorila sa mjesnim vlastima da im ustupi prostorije staroga župnog stana, koji se po urbanističkom planu ima srušiti i pretvoriti u zelenu površinu u centru grada, uz uvjet da se neposredno uz zgradu lijepe barokne crkve (jedne od najvećih u Bačkoj!) izgradi novi župni stan prema točno preciziranom planu i to po sistemu „ključ za ključ“. Tak je posao tokom prošle godine bio priveden kraju, ali zbog nekih nedostataka moralo se sačekati da se oni otklone i tako izvrši primopredaja ovog objekta od strane Crkve. Ovaj uspješni pothvat trebao biti uzorak kako se sporazumno na obostranu korist mogu rješavati problemi koje život sa sobom donosi.

REĐENJE NOVIH ĐAKONA

Na Bijelu nedjelju ove godine u subotičkoj katedrali Mons. Matija Zvekanović zaređio je za đakone SLAVKA VEČERINA i LAZARA NOVAKOVIĆA, obojica novozaređenih đakona su subotičani, prvi iz župe sv. Križa a drugi iz župe sv. Roka. Svoje teološke studije završavaju na Katoličkom teološkom fakultetu u Zagrebu. Bila na korist njima i Crkvi njihova nova služba.

SREBRNI JUBILEJ SELENAČKOG ŽUPNIKA

Na Petrovo ove godine napunilo se 25 godina od ređenja Michála Zolárka i četvorice njegovih kolega Emericha Ehman, Huzvár László-a, Léner István-a i Sóti Imre-a. Na blagdan sv. Ćirila i Metoda u 18. sati održao je svečano zahvalno bogoslužje koje je predvodio svečar u selenачkoj župnoj crkvi. Na slavlju je prisustvovao biskup subotički Mons. Matija Zvekanović i biskup evangelističke Crkve dr. Juraj Struharik iz Novog Sada, uz lijepi broj katoličkih svećenika te dvojice evangeličkih pastora. Homiliju je održao bački dekan Lazar Ivan Krmpotić o liku svećenika iz vizije II. Vatikanskog koncila. Isti je svećenik kroz tri večeri pripremao župsku zajednicu za ovo slavlje govoreći o ulogama svećenika, kao navjestitelja Riječi, djelatelja svetih Tajni i sabiratelja zajednice Božjeg naroda. Župljani su darivali župniku i njegovim kolegama slavljenicima, biskupima i propovjedniku ukusno izrađene štrole sa slovačkim narodnim motivima. Slavlje se nastavilo na večeri koju je župnik priredio za uzvanike i na kojoj je održao veoma lijepu zdravicu evangelički biskup dr. Juraj Struharik.

SESTRA MARIJA OD ISUSA OTIŠLA U OČEV DOM

Nakon duge i teške bolesti u 38-oj godini života pozvao je Otac nebeski u svoj dom s. Mariju od Isusa, bosonogu karmelićanku i bivšu prioricu Karmela u Ivanić Kloštru, dne 7. srpnja 1982. godine. Njezino tijelo je položeno u krilo zemlje po obredu sv. Majke Crkve slijedeći dan na mjesnom groblju uz ispraćaj velikog broja svećenika i vjernika. Obrede je vodio i u ime Crkve i Reda se oprostio provincijal otaca karmelićana o. Ante Stantić iz Zagreba-Remeta. Život, molitve a nadasve trpljenje i umiranje ove sestre bilo je veoma vezano sa našom mjesnom Crkvom. Svoje dugo trpljenje i svoj život darovala je pokojna s. Marija za posvećenje i ustrajnost svećenika a osobito njezine duhovne braće, a tih je bilo među svećenicima naše domaće Crkve. Zato joj se ovim redcima želimo zahvaliti za toliki doprinos u molitvama i žrtvama kojima je s. Marija uvelike pomagala graditi živo Otajstveno Tijelo Kristovo – Crkvu. Gospodin joj dostojno naplatio sve što je za našu Crkvu učinila, a vjernička ljubav neka nas potiče da nastavimo ono djelo koje je s. Marija od Isusa uložila sav svoj život, trpljenje i smrt.

HODOČAŠĆE U MARIJU BISTRICU I ĐAKOVO

I ove godine na četvrtu subotu i nedjelju u mjesecu rujnu idemo na naše godišnje hodočašće u MARIJU BISTRICU. Bit će to 25-26. rujna 1982. godine. Na povratku iz Marije Bistrice zaustavit ćemo se na završnim svečanostima u povodu stogodišnjice završetka vелеbne katedrale u Đakovu. Tko god može neka uzme učesća u ovim proslavama. Detaljne informacije i prijave možete dobiti u svakom župnom uredu.

PROSLAVA KARMELSKE GOSPE

SOMBOR – Karmelićani su svojim dolaskom u Sombor 1904. uveli u taj grad svoju pobožnost prema Karmelskoj ili Škapularskoj Gospi. Ta se pobožnost ne samo prihvatila i ukorijenila nego i proširila po čitavoj biskupiji. Na sam blagdan 16. srpnja crkva Karmelićana je pravo stjecište velikog mnoštva vjernika i svećenika. Tako je bilo i ove godine. Od ranog jutra vjernici su dolazili, pristupali svetim sakramentima, obavljali svoje pobožnosti ili primali sveti škapular.

Lijepa i prostrana crkva napunila se već u 8 sati za njemačku misu koju je predvodio i propovijed održao župnik u Odžacima Jakov Preifer. To je možda jedini dan u godini kada se preostali njemački vjernici nađu na okupu.

U 9 sati bila je svečana koncelebrirana misa na mađarskom jeziku. Dirljivu propovijed je održao mladi župnik iz Sivca Laslo Poša. Svečanost su uzveličali mladi i djeca u živopisnim narodnim nošnjama iz Kupusine.

Poslije mađarske mise u već punu crkvu probilo se i hodočašće iz župe KOŠKA sa svojim župnikom Adamom Kovačev uz pjevanje marijanskih pjesama. Otac Ivan, prior somborskog Karmela ih je svečano pozdravio.

Konačno u 10,30 sati počela je koncelebrirana misa na hrvatskom jeziku. Predvodio ju je uz brojne svećenike dekan prof. Lazar Ivan Krmpotić i održao lijepu i sadržajnu propovijed. Prof. Krmpotić već je 25 godina tijesno vezan uz Karmel kod nas i revan čitatelj i širitelj karmelske duhovnosti. Proslavu su uzveličali mladi i djeca iz Sombora, Sonte i Bačkog Monoštora. Prisutna su bila i dva pravoslavna paroha i pastor reformatske crkve.

Mise na hrvatskom i mađarskom jeziku završene su sa procesijom u kojoj se nosila Karmelska Gospa i mnogi barjaci. Svečanost je završila večernjom svetom misom i propovijedi. Divno ukrašena crkva, savršenost obreda, prikupljanje mladih, izveo je otac Mato Miloš karmelićanin.

o. Ivan Keravin, prior

PROSLAVA SRCA MARIJINA

SOMBOR – U crkvi sv. Nikole Tavelića na Bezdanskom putu, koja ove godine navršava 10. obljetnicu svoga opstojanja, svečano je proslavljen blagdan Bezgrešnog Srca Marijina 19. lipnja ove godine. Prije večernje svečane mise vjernici su molili svetu krunicu i pjevali između svake desetke neku pjesmu u čast Gospi. Svetu je misu predvodio i propovijedao župnik iz Bačkog Monoštora Ivan Vizen-taner. Crkva je bila puna vjernika, pjevanje skladno i svi su prisutni pjevali. Školska je mladež izvela nekoliko sastava uz pjevanje proštenjarskih pjesama. Gospin kip su nosile djevojke sa okolnih saša u bogatoj narodnoj nošnji. Na kraju je predvoditelj izmolio posvetnu molitvu. Svakako valja spomenuti i pohvaliti vrijednog kršćanina Šimu Budimčevića koji sve ovo pripremio i uvježbao uz mnogo truda u još više ljubavi.

TOVARIŠEVO

Na cesti Odžaci – Bačka Palanka nedaleko od Bača smjestilo se Tovariševo, lijepo selo s dvije crkve. Većina stanovnika su pravoslavni kršćani koji imaju brižno održavanu crkvu. Jedva stotinjak Tovarišana su katolici. Oni imaju svoju župnu crkvu podignutu 1868. u čast sv. Karlu.

Poslije Drugog svjetskog rata župa ostaje bez župnog stana i bez zemlje. Predratno katoličko stanovništvo je odselilo. Sadašnji katolici Tovariševa su pretežno radnici. Puno ih je bilo, a ima ih još na privremenom radu u zemljama zapadne Evrope. Tovariški vjernici su Mađari, Hrvati, Slovaci, Jugoslaveni.

Iako je ovdje tako malo katolika, znaju se ipak pokazati. Tako ih se pred tri godine okupilo oko 70 duša, da se raduju krizmanju svojih mladih i da u svojoj župnoj crkvi pozdrave svoga Biskupa.

Topla pohvala Biskupova i ugodno iznenađenje glede broja vjernika kao da je na novi život pozvalo Tovarišane. Za blagdane zna doći i do 40 župljana. Nažalost ima nedjelja, kad ih bude jedva desetak na sv. misi.

U subotu 3. travnja ove godine slavili su Cvjetnicu. Blagoslov grančica Tovarišani dugo nisu vidjeli. Muku Isusovu im navjestiše bački ministranti, a i sami Tovarišani su sudjelovali u akciji „Maslinova grančica za misije“. Iako ih je bilo manje od 40, darovali su više od 1.100 dinara. Tako su pokazali svoju duboku vjerničku opredijeljenost za Krista i njegovu Crkvu.

Tovariškim vjernicima se može poželjeti ustrajnost i napredak, a mnogim župama mogu poslužiti i za uzor.

Stjepan Beretić

SUBOTICA

SUBOTICA – ALEKSANDROVO

Crkva u čast Marije Majke Crkve koja se gradi u predgrađu Subotice, Aleksandrovu već se uzdigla svojim malo neobičnim tornjem i križem iznad mnogih okolnih kuća. Radovi napreduju i mnogi župljani te župe koji su stajali vani oko dosadašnje male crkvice, radosno će slaviti Boga u novoj crkvi. Poslovi su se odužili pa će se to odraziti i na cijenu, što nagovješta da je p o m o ć za tu crkvu potrebna i dobro došla.

SUBOTICA – SV. JURAJ

Župna crkva i kuća sv. Jurja u Subotici, ratom jako oštećena, u posljednje godine lijepo se oporavlja. Župnik MARIN VAKOŠ, koji je naslijedio msgr. Pavla Bešlića, uspješno je riješio zamjenu starog župnog stana novim. Nažalost poslove nije okončao, jer je naglo umro od infarkta srca, pa je njegov nasljednik g. BLAŠKO DEKANJ, koji ne samo finalizira izgradnju novoga župnog stana, nego nastavlja i dalje. Prvo je trebalo srediti krov koji je bio kao čitava crkva sv. Jurja u veoma lošem stanju. Nakon krova, prešao je župnik na veliki posao obnova prozora koji su posve bili prorešetani metcima ili upropašteni jakim potresima bombi, a onda maljanje cijele crkve. Mora se priznati da je uspjelo veoma lijepo preurediti crkvu, a i prozore posve obnoviti. Tako je ta crkva postala jedna od najljepših crkva u gradu Subotici.

Javili su se novi problemi. Toranj će se srušiti ako ga ne budu popravili. Divan, vitak gotski toranj podignut je 1925/26, kad je prijašnji bio srušen od jake oluje. Sada je već posve otrunuo. (U crkvi je župnik stavio jednu gredu da se vidi kako je trulo.) Da li da se odvaži? Svota za popravak je velika. Hoće li moći isplatiti? Međutim, narod je ponosan na svoju crkvu pa i divan toranj i podržao župnika. Počeli su. Na slici se vide skele na tornju. Radovi napreduju i ubrzo će biti gotovi. Na kraju će biti svi radosni.

Toranj sv. Jurja u opravci

